

18.4.2024

A9-0275/ 001-001

ИЗМЕНЕНИЕ 001-001

внесено от Комисия по промишленост, изследвания и енергетика

Доклад

Алин Митуца

A9-0275/2023

Мерки за намаляване на разходите за разгръщане на гигабитови електронни съобщителни мрежи (Законодателен акт за гигабитовата инфраструктура)

Предложение за регламент (COM(2023)0094 – C9-0028/2023 – 2023/0046(COD))

Изменение 1

ИЗМЕНЕНИЯ, ВНЕСЕНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ*

към предложението на Комисията

2023/0046 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на гигабитови електронни съобщителни мрежи, за *изменение на Регламент (ЕС) 2015/2120* и за

* Изменения: нов или изменен текст се обозначава с *получер курсив*; заличаванията се посочват със символа **■**.

**отмяна на Директива 2014/61/ЕС (Законодателен акт за гигабитовата
инфраструктура)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) През последното десетилетие цифровата икономика променя радикално вътрешния пазар. Визията на Съюза е цифрова икономика, която осигурява устойчиви икономически и социални ползи въз основа на отлична, **надеждна** и сигурна свързаност за всички и навсякъде в Европа, **включително в селските, отдалечените и слабо населените региони, както и в транспортните коридори**. В основата на почти всички сектори на една модерна и иновативна икономика е наличието на висококачествена цифрова инфраструктура, основана на мрежи с много голям капацитет. **Тази инфраструктура може да осигурява иновативни услуги, по-ефикасни стопански дейности и интелигентни, устойчиви цифрови общества, като същевременно допринася за постигането на целите на Съюза в областта на климата, определени в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейски зелен пакт“, и на двойния цифров и екологичен преход – разглеждани като основни приоритети на Съюза**. Тя е от стратегическо значение за социалното и териториалното сближаване и като цяло за конкурентоспособността, **устойчивостта, стратегическата автономност** и цифровото лидерство на

¹ ОВ С ..., стр. ...

² ОВ С ..., стр. ...

Съюза. *Цифровизацията оказва дълбоко въздействие върху ежедневиия социален, икономически, политически и културен живот на всички хора в Съюза. В това отношение ограниченият достъп и недостатъчното разширяване на мрежата могат да задълбочат социалните неравенства, като по този начин създадат ново цифрово разделение между хората, които са в състояние да се възползват в пълна степен от ефективна и сигурна цифрова свързаност, като им позволяват достъп до широк спектър от услуги, и хората, които не са в състояние да го направят. Във връзка с това разгръщането на мрежи с много голям капацитет в селските, отдалечените и слабо населените региони, както и в социалните жилища, следва да бъде приоритет за публичните и частните инвестиционни проекти като ключов аспект на социалното приобщаване.* Поради това хората, както и частният и общественият сектор, следва да имат възможност да участват в цифровата икономика.

- (2) Бързото развитие на технологиите, експоненциалното нарастване на широколентовия трафик и все по-голямото търсене на усъвършенствана свързаност с много голям капацитет допълнително се ускори по време на пандемията от COVID-19. В резултат на това заложените през 2010 г.¹ в Програмата в областта на цифровите технологии цели са постигнати до голяма степен, но вече не са актуални. Делът на домакинствата, които имат достъп до интернет със скорост 30 Mbps, се е увеличил от 58,1 % през 2013 г. на 90 % през 2022 г. Наличието на скорост от само 30 Mbps вече не е ориентирано към бъдещето и не е в съответствие с новите цели, определени в Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета² за осигуряване на свързаност и широка достъпност на мрежи с много голям капацитет. Поради това в Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите 19.5.2010 г., COM(2010)245.

² Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

на Съвета¹ ЕС определи актуализирани цели за 2030 г., които по-добре съответстват на очакваните нужди от свързаност в бъдеще, като всички европейски домакинства следва да бъдат обхванати от гигабитова мрежа, а всички населени места — от *безжични високоскоростни мрежи от следващо поколение с ефективност, еквивалентна най-малко на тази на 5G*.

(3) За постигането на тези цели са необходими политики за ускоряване, *опростяване* и намаляване на разходите за разгръщане *и използване* на фиксирани и безжични мрежи с много голям капацитет в целия Съюз, включително надлежно планиране, *по-силна* координация и *установяване на национални опростени и рационализирани процедури за издаване на разрешения като начин* за намаляване на административната тежест *както за операторите, така и за националните администрации*.

(3а) *Комбинирането на космическа и наземна инфраструктура е важно за разгръщането на свързаността с цел по-добра подготовка за следващата вълна от цифрова инфраструктура, така че да се даде възможност на Съюза да поеме водеща роля. Най-новият технически напредък създаде условия за появата на комуникационни мрежи въз основа на групи спътници и за постепенното предлагане на услуги за високоскоростна свързаност с ограничено закъснение, като това позволява изграждане на свързаност в целия Съюз и по света за гражданите и предприятията, включително, но не само, чрез предоставяне на достъп до високоскоростни широколентови мрежи на достъпни цени, което може да спомогне за премахване на мъртвите зони в комуникациите и за увеличаване на сближаването в целия Съюз, включително в неговите най-отдалечени региони, в селските, отдалечените и слабо населените райони. Във връзка с това ресурсите, предвидени в Регламент (ЕС) 2023/588 на Европейския парламент и на Съвета², и по-специално потенциалният търговски капацитет за достъп*

¹ Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. (ОВ L 323, 19.12.2022 г., стр. 4).

² Регламент (ЕС) 2023/588 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2023 година за създаване на Програма на Съюза за сигурна свързаност за периода 2023—2027 г. (ОВ L 79, 17.3.2023 г., стр. 1).

до интернет на бъдещата мрежа от спътници, следва да бъдат включени в планирането и разгръщането на фиксирани и безжични мрежи с много голям капацитет в целия Съюз и да допринасят, когато е възможно, за разгръщането на мрежи с много голям капацитет.

- (4) В Директива 2014/61/ЕС, която беше приета в отговор на необходимостта от политики за намаляване на разходите за разгръщане на широколентовия достъп, са включени мерки за съвместно ползване на инфраструктурата, координиране на строежите и намаляване на административната тежест. За да улесни допълнително разгръщането на мрежи с много голям капацитет, включително оптични влакна и 5G, в заключенията си относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа от 9 юни 2020 г. Европейският съвет призова за пакет от допълнителни мерки в подкрепа на настоящите и бъдещите нужди във връзка с разгръщането на мрежите, включително чрез преразглеждане на Директива 2014/61/ЕС.
- (5) Разгръщането на мрежи с много голям капацитет (съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/1972) в целия Съюз изисква значителни инвестиции, съществен дял от които са разходите за инженерни дейности. Съвместното използване на физическата инфраструктура би ограничило необходимостта от инженерни дейности, свързано с високи разходи, и би увеличило ефективността на разгръщането на усъвършенстван широколентов достъп.
- (6) Голяма част от разходите за разгръщане на мрежи с много голям капацитет могат да бъдат отдадени на неефективността на процеса на разгръщане, свързана с: (i) използването на съществуващата пасивна инфраструктура (като например тръби, кабелопроводи, шахти, шкафове, стълбове, мачти, антени съоръжения, кули и други поддържащи конструкции); ii) затруднения, свързани с координирането на строежи, **извършвани от мрежови оператори или публични органи**; iii) тромави **и дълги** административни процедури за издаване на разрешения; както и iv) затруднения във връзка с разгръщането на мрежите в самите сгради, което води до значителни финансови пречки, особено в селските райони.

- (7) В Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹, която беше приета в отговор на необходимостта от намаляване на разходите за разгръщане на широколентовия достъп, са включени мерки за съвместно ползване на инфраструктурата, координиране на строежите и намаляване на административната тежест. За да улесни допълнително разгръщането на мрежи с много голям капацитет, включително оптични влакна и 5G, в заключенията си относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа от 9 юни 2020 г. Европейският съвет призова за пакет от допълнителни мерки в подкрепа на настоящите и бъдещите нужди във връзка с разгръщането на мрежите, включително чрез преразглеждане на Директива 2014/61/ЕС.
- (8) Мерките, заложи в Директива 2014/61/ЕС, допринесоха за разгръщането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи с по-ниски разходи. Тези мерки обаче трябва да бъдат укрепени **и рационализирани**, за да се намалят допълнително разходите и да се ускори разгръщането на мрежите.
- (9) Мерките, насочени към повишаване на ефективността на използване на съществуващите обществени и частни инфраструктури и към намаляване на разходите и пречките при извършване на нови инженерни дейности, следва да допринесат значително за гарантирането на бързо и широко разгръщане на мрежи с много голям капацитет, **по-специално в селските, отдалечените или слабо населените райони, или в транспортни коридори**. С тези мерки следва да се запази ефективната конкуренция, без да се оказва неблагоприятно въздействие върху безопасността, сигурността и безпроблемното функциониране на съществуващата инфраструктура **и върху общественото здраве и околната среда, като тези мерки следва да се основават на подходящи методологии и научни данни**.
- (10) Някои държави членки са приели мерки за намаляване на разходите за разгръщане на широколентовия достъп, включително извън разпоредбите на Директива 2014/61/ЕС. Тези мерки обаче все още се различават значително в отделните държави членки и са довели до различни резултати в целия Съюз.

¹ Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи (ОВ L 155, 23.5.2014 г., стр. 1).

Разширяването на обхвата на някои от тези мерки в целия Съюз и предприемането на нови засилени мерки може да допринесе значително за подобро функциониране на цифровия единен пазар. Освен това различията в нормативните изисквания и непоследователното прилагане на правилата на Съюза понякога възпрепятстват сътрудничеството между дружествата за комунални услуги. Различията могат също така да създадат бариери за навлизането на пазара на нови предприятия, които предоставят или на които е разрешено да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения, съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/1972 („оператори“). Тези различия могат също така да предотвратят появата на нови възможности за стопанска дейност, като възпрепятстват развитието на вътрешен пазар за използването и разгръщането на физически инфраструктури за мрежи с много голям капацитет. Освен това с нотифицираните в националните пътни карти и докладите за изпълнението мерки, приети от държавите членки съгласно Препоръка (ЕС) 2020/1307¹ на Комисията, не са обхванати всички области на Директива 2014/61/ЕС и не се решават последователно и цялостно всички проблеми. Това е факт, въпреки че е от съществено значение да се предприемат действия, обхващащи целия процес на разгръщане и различните сектори, за да се постигне съгласувано и значително въздействие. ***Държавите членки следва да бъдат насърчавани да продължат да прилагат най-добрите практики, посочени в Препоръката на Комисията (ЕС) 2020/1307, които могат да способстват за прилагането на настоящия регламент в съответствие с принципа за минимална хармонизация.***

- (11) Настоящият регламент има за цел да се укрепят и хармонизират правата и задълженията, приложими в целия Съюз, за да се ускори разгръщането на мрежи с много голям капацитет и междусекторната координация. Поради продължаващата разпокъсаност на пазарите на електронните съобщения на отделните национални пазари предприятията, които предоставят или които имат

¹ Препоръка (ЕС) 2020/1307 на Комисията от 18 септември 2020 г. относно общ инструментариум на Съюза за намаляване на разходите за разгръщане на мрежи с много голям капацитет и гарантиране на своевременен и благоприятен за инвестициите достъп до радиочестотния спектър за 5G с цел насърчаване на свързаността в подкрепа на икономическото възстановяване от кризата с COVID-19 в Съюза (ОВ L 305, 21.9.2020 г., стр. 33).

право да предоставят електронни съобщителни мрежи, не са в състояние да постигнат икономии от мащаба. Това може да има силно отражение надолу по веригата върху презграничната търговия и предоставянето на услуги, тъй като много услуги могат да бъдат предоставяни само при наличието на достатъчно ефективна мрежа в целия Съюз. Настоящият регламент осигурява по-добри условия на равнопоставеност, но не възпрепятства националните мерки, които са в съответствие с правото на Съюза и които служат за насърчаване на съвместното използване на съществуващата физическа инфраструктура или дават възможност за по-ефективно **и бързо** разгръщане на нова физическа инфраструктура, като допълват **или надхвърлят** правата и задълженията, установени в настоящия регламент. Например държавите членки биха могли **да съкратят сроковете за предоставяне на или за отказ за издаване на разрешения, необходими за разгръщане, биха могли да** въведат освобождавания от изискването за разрешения, да разширят обхвата на разпоредбите относно координирането на строежите, за да включва и проекти, финансирани от частни източници, или да изискват предоставянето в електронен формат на повече информация за физическата инфраструктура или планираните строежи чрез единна информационна точка, **да разширят разпоредбите относно достъпа до съществуващата физическа инфраструктура, така че да бъдат обхванати и сградите частна собственост, както и да въведат допълнителни стимули за административните органи да ускорят процедурите по издаване на разрешения, да предоставят насоки за методологии за определяне на цените за предоставяне на достъп, включително чрез използването по целесъобразност на разходоориентиран принцип,** при условие че не нарушават правото на Съюза, включително разпоредбите на настоящия регламент.

- (12) За да се осигури правна сигурност, включително по отношение на специалните регулаторни мерки, наложени съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, в дял II, глави II—IV, **Директива 2002/77/ЕО на Комисията¹ и Директива**

¹ Директива 2002/77/ЕО на Комисията от 16 септември 2002 г. относно конкуренцията на пазарите за електронни съобщителни мрежи и услуги ([ОБ L 249, 17.9.2002 г., стр. 21](#)).

(ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета¹, разпоредбите на тези директиви **и националните мерки за тяхното изпълнение** следва да имат предимство пред настоящия регламент.

- (13) За оператори, по-специално за нови участници, е възможно да се окаже значително по-ефективно да използват вече съществуващата физическа инфраструктура, включително тази на други комунални услуги, за да разгърнат мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Това важи по-специално за райони, в които няма подходяща електронна съобщителна мрежа или в които изграждането на нова физическа инфраструктура може да не е икономически възможно. Освен това полезните взаимодействия между отделните сектори могат значително да намалят нуждата от строежи, свързани с разгръщането на мрежи с много голям капацитет. Повторното използване може също така да намали социалните и екологичните разходи, свързани с тези строежи, като например замърсяването, шума и натовареността на движението. Поради това настоящият регламент следва да се прилага не само за оператори, а и за собственици или титуляри на права за ползване на обширна и повсеместна физическа инфраструктура, която е пригодна да приема елементите на електронна съобщителна мрежа, като например физически мрежи за доставка на електричество, газ, вода, канализационни и дренажни системи, както и отопление и транспортни услуги. В случай на титуляр на права за ползване това не променя правата на собственост на трети страни **или ограничава упражняването на тези права**.
- (14) За да се подобри разгръщането на мрежи с много голям капацитет на вътрешния пазар, в настоящия регламент следва да се определят права за предприятията, които предоставят обществени електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения (включително предприятия с публичен характер), на достъп до физическа инфраструктура, независимо от местонахождението ѝ, при справедливи и разумни условия, които са съвместими с нормалното

¹ *Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 (Директива МИС 2) (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80).*

упражняване на правата на собственост. *В същото време е важно да се гарантира, че доставчиците на достъп получават справедлива възвръщаемост за инвестициите, която отразява съответните пазарни условия и по-специално в случая на доставчиците на прилежащи съоръжения, техните различни модели на стопанска дейност. В случаите, когато достъпът се предоставя чрез договор, сключен преди датата на влизане в сила на настоящия регламент, и цената вече е била договорена и съгласувана или включена в договора, от цената не следва да се изисква да отговаря на справедливи и разумни условия.* Задължението за предоставяне на достъп до физическата инфраструктура следва да не засяга правата на собственика на земята или сградата, в която се намира инфраструктурата.

- (15) По-специално, като се отчита бързото развитие на доставчиците на безжична физическа инфраструктура, като например „дружествата за телекомуникационни кули“, и тяхната все по-значима роля като доставчици на достъп до физическа инфраструктура, подходяща за инсталиране на елементи на безжични електронни съобщителни мрежи, като например 5G, обхватът на определението за „мрежов оператор“ следва да се разшири извън предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи, и операторите на други видове мрежи, като например транспортните, газопреносните или електроснабдителните мрежи, за да включва предприятията, предоставящи прилежащи съоръжения, които *следва също да попадат в обхвата на настоящия* регламент, с изключение на разпоредбите относно физическата инфраструктура в сградата и достъпа. *Разпоредбите относно справедливите и разумни условия за предоставяне на достъп не следва да се прилагат за прилежащите съоръжения, когато те функционират само като модел за продажба на едро, който предлага физически достъп на повече от едно приемащо предприятие, предоставящо или получило разрешение за предоставяне на обществени електронни съобщителни мрежи, освен ако националните регулаторни органи не обосноват необходимостта от налагане на корективни мерки на пазара в резултат на пазарен анализ. За да се осигури непрекъснатост на услугата и предвидимост за планираното разгръщане на прилежащи съоръжения, от собствениците на земя, където са инсталирани или ще бъдат инсталирани*

прилежащи съоръжения, следва да се изисква да договарят достъп до земя с предприятия, които предоставят или имат право да предоставят тези прилежащи съоръжения, при справедливи и разумни условия, включително цена, в съответствие с националното договорно право.

- (16) Предвид тяхната ниска степен на диференциация физическите съоръжения на дадена мрежа често могат едновременно да приемат широк набор елементи на електронни съобщителни мрежи, без да се засяга основната предоставяна услуга и с минимални разходи за адаптиране. Това включва елементите, които са в състояние да доставят услуги за ширококолов достъп със скорост най-малко 100 Mbps в съответствие с принципа на технологична неутралност. Следователно физическа инфраструктура, предназначена единствено да приема други елементи от мрежа, без самата тя да се превръща в активен мрежов елемент, като например тъмни оптични влакна, може по принцип да бъде използвана за разполагане на електронни съобщителни кабели, оборудване или други елементи на електронни съобщителни мрежи, независимо от нейната настояща употреба или нейния собственик, опасения във връзка със сигурността или бъдещи търговски интереси на собственика на инфраструктурата. Физическата инфраструктура на обществените съобщителни мрежи може по принцип също да бъде използвана за разполагане на елементи на други мрежи. Следователно в подходящи случаи операторите на обществени електронни съобщителни мрежи може да предоставят достъп до мрежите си за разгръщане на други мрежи. Без да се засягат конкретни общи интереси, свързани с предоставянето на основната услуга, полезните взаимодействия между мрежовите оператори следва същевременно да бъдат насърчавани, за да се допринесе за постигането на цифровите цели, определени в Решение (ЕС) 2022/2481.
- (17) При липсата на обосновано изключение елементите на физическата инфраструктура, които са собственост или са под контрола на органи от обществения сектор *или всеки субект, на когото изрично е възложено да изпълнява задачи от името на тези органи от обществения сектор*, дори когато не са част от мрежа, могат също така да приемат елементите на електронна съобщителна мрежа и следва да бъдат достъпни, за да се улесни

инсталирането на елементи на мрежи с много голям капацитет, по-специално безжични мрежи. Примери за елементи на физическата инфраструктура са сгради, подстъпи към сгради, **покриви и фасади на сгради**, и всички други активи, включително улични съоръжения, като стълбове на улични лампи, улични табели, светофари, билбордове, автобусни и трамвайни спирки и метростанции. В правомощията на държавите членкие да определят, **в сътрудничество с регионалните и местните органи**, конкретни сгради, които са собственост или са под контрола на органите от обществения сектор на тяхна територия и за които не могат да се прилагат задължения за достъп, например поради архитектурна, историческа, религиозна или природна стойност, **национална сигурност или пътна безопасност. За да се гарантира общественото приемане и устойчивото разгръщане, елементите на мрежите с много голям капацитет следва да имат минимално визуално въздействие.**

- (17a) *От една страна, цели райони, особено в селските райони, биха могли да останат без свързаност поради факта, че инфраструктурата на обществения сектор не позволява или не е подходяща за инсталирането на елементи от мрежи с много голям капацитет. От друга страна, съществуват търговски сгради, които са единствената алтернатива за разполагането на такива елементи. С цел да се осигури свързаност в отдалечените и слабо населените райони и да се преодолее разликата в цифровото покритие между селските и градските райони, като същевременно се сведе до минимум навлизане в частна собственост, изискванията за предоставяне на достъп до съществуващата физическа инфраструктура следва, в много ограничени ситуации, да бъдат разширени, така че да обхванат и търговските сгради. Задължението за предоставяне на достъп в тези случаи би било обосновано, при условие че няма алтернатива на развитието на мрежи с много голям капацитет в съответния район и при справедливи условия, включително по отношение на възнаграждението за предоставянето на такъв достъп. Това задължение ще се прилага само когато е изпълнено едно от следните условия: в съответния район няма внедрена мрежа с много голям капацитет и няма доказан план за нейното разгръщане в рамките на една година от момента*

в който мрежовият оператор е представил искане за достъп; няма налична съществуваща физическа инфраструктура в съответния район, която да е притежавана или контролирана от мрежови оператори или органи от общественения сектор и която да е технически подходяща за разполагане на елементи от мрежи с много голям капацитет; или подалият искането оператор докаже, че не е получил държавна помощ за разгръщане на мрежи с много голям капацитет в съответния район или не е открил подходящ съинвеститор за разгръщане на такава физическа инфраструктура.

- (18) Настоящият регламент следва да не засяга специфичните защитни мерки, необходими, за да се гарантира безопасността и общественото здраве, сигурността и целостта на мрежите, особено на критичната инфраструктура, както е определено в националното законодателство, както и да се гарантира, че не е засегната основната услуга, предоставяна от мрежовия оператор **или орган от общественения сектор**, по-специално при мрежите, използвани за снабдяване с вода, предназначена за консумация от човека. Общите правила в националното законодателство, забраняващи на мрежовите оператори да договарят достъп до физическите инфраструктури за предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения, обаче биха могли да възпрепятстват създаването на пазар за достъп до физическа инфраструктура. Ето защо такива общи правила следва да бъдат отменени. Същевременно мерките, определени в настоящия регламент, следва да не възпрепятстват държавите членки да стимулират операторите на комунални услуги да предоставят достъп до инфраструктурата чрез изключване на приходите, генерирани от достъпа до тяхната физическа инфраструктура, при изчисляването на тарифите за крайните потребители в рамките на тяхната основна дейност или дейности, в съответствие с приложимото право на Съюза.
- (19) С цел осигуряване на правна сигурност и избягване на непропорционална тежест за мрежовите оператори, произтичаща от едновременното прилагане на два различни режима на достъп до една и съща физическа инфраструктура, физическата инфраструктура, която подлежи на задължения за достъп, наложени от националните регулаторни органи съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, или на задължения за достъп, произтичащи от

прилагането на правилата на Съюза за държавна помощ, не следва да подлежи на задълженията за достъп, определени в настоящия регламент, докато тези задължения за достъп са в сила. Настоящият регламент обаче следва да се прилага, когато национален регулаторен орган е наложил задължение за достъп съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, което ограничава възможността за използване на съответната физическа инфраструктура. Например това може да се случи, когато оператор, който планира да свърже базови станции, поиска достъп до съществуваща физическа инфраструктура, на която са наложени задължения за достъп до пазара на едро за отделен капацитет¹.

- (20) За да се осигури пропорционалност и да се запазят стимулите за инвестиции, *по-специално за пионерите в областта на мрежи с много голям капацитет, и по този начин да се създаде стимул за бързото разгръщане на мрежи с много голям капацитет в селските и отдалечените райони*, мрежовият оператор или органът от общественения сектор следва да има право да откаже достъп до конкретна физическа инфраструктура по обективни и обосновани причини. По-специално, физическа инфраструктура, за която е поискан достъп, може да е технически неподходяща поради конкретни обстоятелства или поради липса на свободно пространство в момента, или поради бъдеща необходимост от пространство, която е доказана по задоволителен начин, например в обществено достъпни инвестиционни планове. За да се осигури пропорционалност и да се запазят стимулите за инвестиции, мрежовият оператор или органът от общественения сектор може да откаже достъп до конкретна физическа инфраструктура. За да се избегнат потенциални нарушения на конкуренцията или възможни злоупотреби с условията за отказ на достъп, всеки такъв отказ следва да бъде надлежно обоснован и да се основава на обективни и изчерпателно посочени причини. Например такива причини няма да се считат за обективни, когато предприятие, което предоставя или което има право да предоставя електронни съобщителни мрежи, е разгърнало физическа

¹ Препоръка (ЕС) 2020/2245 на Комисията от 18 декември 2020 г. относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране ex ante в съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения, 18.12.2020 г., С(2020) 8750 (ОВ L 439, 29.12.2020 г., стр. 23).

инфраструктура благодарение на координирането на строежи с мрежов оператор, различен от оператор на електронна съобщителна мрежа, и отказва да предостави достъп въз основа на предполагаема липса на свободно пространство за разполагане на елементите на мрежите с много голям капацитет, което е резултат от решения, взети от предприятието под негов контрол. В такъв случай може да се стигне до нарушаване на конкуренцията, ако в района, за който се отнася искането за достъп, няма друга мрежа с много голям капацитет (ММГК). Също така, при конкретни обстоятелства съвместното използване на инфраструктура може да застраши безопасността или общественото здраве, целостта и сигурността на мрежата, включително на критичната инфраструктура, или може да застраши предоставянето на основните услуги, осигурявани чрез тази инфраструктура. Освен това, когато мрежовият оператор вече предоставя надеждно алтернативно средство за физически достъп до пазара на едро за електронни съобщителни мрежи, което би отговорило на нуждите на търсещия достъп, като например тъмни оптични влакна или необвързан достъп до влакнестооптична мрежа, достъпът до основната физическа инфраструктура може да има неблагоприятно икономическо въздействие върху неговия модел на стопанска дейност, по-специално този на операторите само на пазара на едро, и върху стимулите за инвестиции. Това може също така да доведе до неефективно дублиране на мрежови елементи, **което следва изрично да се избягва, докато не бъде постигнато достатъчно покритие на селските райони с мрежа с много голям капацитет.** Оценката на справедливия и разумен характер на условията за такива алтернативни средства за физически достъп до пазара на едро следва да вземе предвид, *inter alia*, основния модел на стопанска дейност за предоставяне на достъп на предприятието, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, **■** необходимостта да се избегне всяко засилване на значителната пазарна сила, ако има такава, на някоя от страните, **както и необходимостта да се гарантира справедлива възвръщаемост на инвестициите, която отразява условията на съответния пазар и модела на стопанска дейност в случая на доставчиците на прилежащи съоръжения.**

- (21) За да се улесни повторното използване на съществуващата физическа инфраструктура, когато операторите поискат достъп в определен район,

мрежовите оператори и органите от общественения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, следва да представят оферта за съвместно използване на техните съоръжения при справедливи и разумни условия, включително цена, освен ако откажат достъпа по обективни и обосновани причини. Органите от общественения сектор също следва да бъдат задължени да предлагат достъп при недискриминационни условия. В зависимост от обстоятелствата няколко фактора биха могли да оказват влияние върху условията, при които се предоставя достъп. Те включват: (i) всякакви допълнителни разходи за поддръжка и адаптиране; (ii) евентуалните превантивни защитни мерки, които следва да бъдат приети, за да се **избегнат** неблагоприятните въздействия върху безопасността, сигурността и целостта на мрежата; (iii) специални правила за отговорност при вреди; (iv) използването на публични субсидии, предоставени за изграждане на инфраструктурата, включително конкретните условия и ред, с които е обвързано предоставянето им или които са предвидени в националното право в съответствие с правото на Съюза; (v) способността да се изгражда или предоставя инфраструктурен капацитет за изпълнение на задължения, свързани с обществени услуги; както и (vi) евентуалните ограничения, произтичащи от националните разпоредби за опазване на околната среда, общественото здраве, обществената сигурност или за изпълнение на целите за градско и териториално устройство.

- (22) С инвестициите във физическата инфраструктура на обществените електронни съобщителни мрежи или прилежащите съоръжения следва да се допринася пряко за постигането на целите, определени в Решение (ЕС) 2022/2481, и да не се допуска опортюнистично поведение. Поради това при налагането на задължения за предоставяне на достъп до съществуващата физическа инфраструктура или координиране на строежите следва в пълна степен да се вземат предвид редица фактори, като i) икономическата жизнеспособност на тези инвестиции предвид техния рисков профил; (ii) сроковете за възвръщаемост на инвестициите; (iii) въздействието на предоставения достъп върху конкуренцията надолу по веригата и съответно — върху цените и възвръщаемостта на инвестициите; (iv) всички видове амортизация на активите на мрежата в момента на подаване на искането за достъп; (v) икономическата обосновка в подкрепа на инвестицията, по-специално във физическата

инфраструктура, използвана за предоставяне на мрежови услуги с много голям капацитет; както и vi) възможностите за съвместно разгръщане, предложени преди това на търсеция достъп.

- (23) Органите от общественения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, може да нямат достатъчно ресурси, опит или необходимите технически познания, за да участват в преговори с операторите във връзка с достъпа. ***В такъв случай, за да се улесни достъпът до физическата инфраструктура на тези органи от общественения сектор, следва да бъде определен орган, който да координира исканията за достъп, да предоставя правни и технически съвети за договаряне на условията за достъп и да предоставя съответната информация за тази физическа инфраструктура чрез единна информационна точка. Координирацията орган следва също така да оказва подкрепа на органите от общественения сектор при изготвянето на образци на договори и да следи за резултата и продължителността на процеса на подаване на искания за достъп. Органът би могъл да съдейства и при възникване на спорове относно достъпа до физическа инфраструктура, която е собственост или под контрола на органи от общественения сектор.***
- (24) За да се осигури съгласуваност на подходите между държавите членки, ***като същевременно се вземат предвид различните ситуации в държавите членки, Комисията, в тясно сътрудничество с Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС), следва да предостави насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на достъпа до физическата инфраструктура, включително, но не само, относно прилагането на справедливи и разумни условия, най-късно до датата на влизане в сила на настоящия регламент. Мненията на заинтересованите страни, националните органи и особено на националните органи за уреждане на спорове следва да бъдат надлежно взети предвид при изготвянето на насоките, за да се гарантира във възможната степен, че тези насоки не нарушават добре установени принципи, са в съответствие с процедурните правила на националните органи за уреждане на спорове и не вредят на по-нататъшното разгръщане на мрежи с много голям капацитет. За да се избегнат смущения на пазара и отрицателни последици при инвестициите, при изготвянето на***

насоките за справедлива и разумна цена Комисията следва да вземе предвид характеристиките на мрежовите оператори и техния модел на стопанска дейност, по-специално когато той се основава на отдаване под наем на инфраструктура на трети страни, като например дружествата за телекомуникационни кули или оператори, развиващи дейност само на пазара едро, както и да посочи критерии за определяне на цените за различните категории инфраструктура. Като се има предвид равнището на гъвкавост, което се предоставя на държавите членки при прилагането на разпоредбите за достъп до физическа инфраструктура, и за да бъдат ефикасни, насоките на Комисията следва да предоставят подходящо ниво на детайлност.

- (25) Операторите следва да имат достъп до минимална информация относно физическата инфраструктура и **■** строежите *в района на разгръщане, планирани от мрежов оператор, или, в конкретни случаи, като пътно строителство, имащо отношение към разгръщането на мрежа с много голям капацитет, строежите, планирани от орган на общественния сектор. Комисията следва да издаде насоки относно вида на публичните строежи и информацията, която трябва да бъде предоставена, за да се улесни разгръщането на мрежи с много голям капацитет.* Това ще им даде възможност да планират ефективно разгръщането на мрежи с много голям капацитет и ще осигури най-ефективното използване на съществуващата физическа инфраструктура, подходяща за разгръщане на такива мрежи, и планираните строежи. Такава минимална информация е предпоставка за оценка на потенциала за използване на съществуващата физическа инфраструктура или за координиране на планираните строежи в конкретен район, както и за намаляване на вредите върху съществуващите физически инфраструктури. Предвид броя на участващите заинтересовани страни (включващи публично и частно финансирани строежи, както и съществуваща или планирана физическа инфраструктура) и за да се улесни достъпът до тази информация (в междусекторен и трансграничен план), мрежовите оператори и органите от общественния сектор, подлежащи на задължения за прозрачност, следва, **когато е осъществимо**, проактивно (а не при поискване) да предоставят и съхраняват такава минимална информация чрез единна информационна точка. Това ще

опрости управлението на исканията за достъп до такава информация и ще даде възможност на операторите да заявят своя интерес за достъп до физическа инфраструктура или за координиране на строежи, за които сроковете са от решаващо значение. Минималното количество информация за планираните строежи следва да се предоставя чрез единна информационна точка веднага след като съответният мрежови оператор разполага с нея и във всички случаи, когато се изискват разрешения, не по-късно от три месеца преди първото подаване на заявлението за издаване на разрешение до компетентните органи. ***Мрежовите оператори и органите от общественения сектор, които подлежат на задължения за прозрачност, биха могли проактивно и на доброволна основа да разширят предоставяната минимална информация, като включат допълнителни характеристики, като например информация относно равнището на заетост на физическата инфраструктура, когато има такава, или индикативна информация относно наличието на неизползвани оптични нишки.***

- (26) Минималната информация следва да се предоставя незабавно чрез единната информационна точка при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия, за да може операторите да подават своите молби за информация. Единната информационна точка следва да се състои от хранилище на информация в електронен формат, където може да се получи достъп до информация и да се подават молби онлайн, като се използват цифрови инструменти, като например уебстраници, цифрови приложения и цифрови платформи. Минималната информация, която е на разположение, може да бъде ограничена, за да се гарантира сигурността и целостта на мрежата, особено на критичната инфраструктура, националната сигурност, или за опазването на законни оперативни и търговски тайни. Не е задължително единната информационна точка да разполага с информацията, ако предоставя връзки към други цифрови инструменти, като например уеб портали, цифрови платформи или цифрови приложения, където се съхранява информацията. Единната информационна точка може да предоставя допълнителни функционални възможности, като например достъп до допълнителна информация или подпомагане на процеса на подаване на искания за достъп до съществуваща физическа инфраструктура или за координиране на строежи.

- (27) Освен това, ако искането е обосновано, по-специално, ако това е необходимо за съвместно използване на съществуващите физически инфраструктури или за координиране на строежи, на операторите следва да се предостави възможността да извършват огледи на място и да изискват информация за планираните строежи при прозрачни, пропорционални и недискриминационни условия и без да се засягат защитните мерки, предприети за гарантиране сигурността и целостта на мрежата, за защита на поверителността, както и за опазването на оперативни и търговски тайни.
- (28) Следва да се насърчава въвеждането на повече прозрачност относно планираните строежи чрез единни информационни точки. Това може да се осъществи чрез улеснено пренасочване на операторите към такава информация, когато тя е на разположение. Прозрачността следва да бъде наложена и чрез обвързване на заявленията за издаване на разрешения с предварително публикуване на информация за планираните *от мрежови оператори* строежи чрез единна информационна точка.
- (29) Свободата на преценка, която държавите членки запазват по отношение на възлагането за изпълнение на функциите на единните информационни точки на повече от един компетентен орган, не следва да засяга способността им да изпълняват ефективно тези функции. Когато в дадена държава членка има повече от една единна информационна точка, безпроблемният достъп до всички единни информационни точки следва да се осигури чрез електронни средства от единна национална цифрова входна точка, състояща се от общ потребителски интерфейс. Единната информационна точка следва да бъде изцяло цифровизирана и да осигурява лесен достъп до съответните цифрови инструменти. Това ще даде възможност на мрежовите оператори и органите от обществения сектор да упражняват правата си и да изпълняват задълженията, определени в настоящия регламент. Това включва бърз достъп до минималната информация за съществуващата физическа инфраструктура и планираните строежи, електронни административни процедури по издаване на разрешения и предоставяне на права за преминаване, както и приложимите условия и процедури. Като част от тази минимална информация единната информационна точка следва да предоставя достъп до геореферирани информация за

местоположението на съществуващата физическа инфраструктура и планираните строежи. За да се улесни това, държавите членки следва да осигурят автоматизирани цифрови инструменти за подаване на геореферирана информация и инструменти за преобразуване в поддържаните формати за данни. Те могат да бъдат на разположение на мрежовите оператори и органите от общественения сектор, които отговарят за предоставянето на тази информация, чрез единната информационна точка. Освен това, когато геореферираните данни за местоположението са достъпни чрез други цифрови инструменти, като например геопортала INSPIRE съгласно Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹, единната информационна точка би могла да осигури лесен за ползване достъп до тази информация.

- (30) За да се гарантира пропорционалност и сигурност, изискването за предоставяне на информация за съществуващата физическа инфраструктура чрез единната информационна точка не е необходимо да се прилага по същите причини като тези, които обосновават отказ на искане за достъп. Освен това предоставянето на информация за съществуващата физическа инфраструктура чрез единната информационна точка би могло, в много специфични случаи, да бъде обременяващо или непропорционално за мрежовите оператори и органите от общественения сектор. Това може да настъпи, например, когато все още не е налично картографиране на съответните активи и изготвянето на карти би изисквало големи разходи, или когато в определени райони на дадена държава членка или по отношение на някоя конкретна физическа инфраструктура се очаква да има много малко искания за достъп. Когато въз основа на подробен анализ на разходите и ползите се окаже, че предоставянето на информация е непропорционално, мрежовите оператори и органите от обществения сектор следва да не бъдат задължавани да предоставят такава информация. Държавите членки следва да извършат такъв подробен анализ на разходите и ползите въз основа на консултации със заинтересованите страни относно търсенето на достъп до съществуващата физическа инфраструктура, като анализът следва да се актуализира редовно. Процесът на консултации и резултатите от него следва

¹ Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

да бъдат публично оповестени, а Комисията следва да бъде уведомена за конкретната физическа инфраструктура, която ще бъде освободена от това задължение.

- (31) За да се осигури съгласуваност, компетентните органи, изпълняващи функциите на единната информационна точка, националните регулаторни органи, изпълняващи задачите си съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, или други компетентни органи, като например национални, регионални или местни органи, отговарящи за кадастъра или за прилагането на Директива 2007/2/ЕО (INSPIRE), по целесъобразност, следва да се консултират и да си сътрудничат помежду си. Целта на това сътрудничество следва да бъде свеждане до минимум на усилията за спазване на задълженията за прозрачност на мрежовите оператори и органите от обществения сектор, включително предприятията, определени като имащи значителна пазарна сила (оператори със „ЗПС“), да предоставят информация за своята физическа инфраструктура; Когато се изисква различен набор от данни за физическата инфраструктура на оператора със ЗПС, това сътрудничество следва да доведе до установяване на полезни взаимовръзки и взаимодействия между базата данни, свързана със ЗПС, и единната информационна точка, както и до пропорционални общи практики за събиране и предоставяне на данни, за да се постигнат лесно сравними резултати. Сътрудничеството следва да има за цел и улесняване на достъпа до информация за физическата инфраструктура в зависимост от националните условия. Ако нормативните задължения бъдат променени или отменени, засегнатите страни следва да могат да се споразумеят за най-добрите решения за адаптиране на събирането и предоставянето на данни за физическата инфраструктура към новите приложими нормативни изисквания.
- (32) Задължението за прозрачност при координирането на строежи не е необходимо да се прилага за строежи по съображения, свързани с националната сигурност, или при извънредни ситуации. Това може да се отнася за строежи, които се извършват, ако съществува риск от възникване на опасност за обществото в резултат на процеси на разрушаване на инженерни съоръжения и свързаните с тях инсталации, които са причинени от разрушителни природни или човешки фактори и са необходими за осигуряване на тяхната безопасност или за тяхното разрушаване. По съображения за прозрачност държавите членки следва да

уведомяват Комисията за видовете строежи, които попадат в тези обстоятелства, и да ги публикуват чрез единна информационна точка.

- (33) За да се осигурят значителни икономии и да се сведат до минимум неудобствата за района, засегнат от разгръщането на нови електронни съобщителни мрежи, следва да се забрани въвеждането на регулаторни ограничения, които по принцип не позволяват споразуменията между мрежовите оператори за координиране на строежи за разгръщане на мрежи с много голям капацитет. Ако строежите не са финансирани с публични средства, настоящият регламент следва да не засяга възможността мрежовите оператори да сключват споразумения за координиране на строежите в съответствие със своите инвестиционни и финансово-икономически планове и с предпочитания от тях график.
- (34) Държавите членки следва да увеличат максимално резултатите от строежите, финансирани изцяло или частично с публични средства, като използват положителните вторични ефекти от тези строежи във всички сектори и осигурят равни възможности за съвместно използване на наличната и планираната физическа инфраструктура с оглед на разгръщането на мрежи с много голям капацитет. Следва да няма неблагоприятно въздействие върху основната цел на строежите, финансирани с публични средства. Своевременните и разумни искания за координиране на разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет обаче следва да бъдат изпълнявани от мрежовия оператор, който извършва съответните строежи пряко или непряко (например чрез подизпълнител), при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия. Например подалият искането оператор следва да поеме всички допълнителни разходи, включително тези, причинени от забавяния, и да сведе до минимум промените в първоначалните планове. Тези разпоредби следва да не засягат правото на държавите членки да резервират капацитет за електронни съобщителни мрежи дори при липсата на конкретни искания. Това ще даде възможност на държавите членки да отговорят на бъдещото търсене на физически инфраструктури, за да се увеличи максимално стойността на строежите, или да приемат мерки, които дават сходни права за координиране на

строежи на операторите на други видове мрежи, като например транспортните, газопреносните или електроснабдителните мрежи.

- (35) В някои случаи, по-специално при разгръщане в селски, отдалечени или слабо населени райони, задължението **на мрежовите оператори** за координиране на строежите може да изложи на риск финансовата жизненост на такива разгръщания и в крайна сметка да възпрепятства инвестициите, извършвани при пазарни условия. Поради това искането към предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, да координира строежите може да се счита за необосновано при конкретни обстоятелства. Това следва да е така, по-специално ако подалото искането предприятие, което предоставя или което има право да предоставя електронни съобщителни мрежи, не е декларирало намерението си за разгръщане на мрежи с много голям капацитет в този район (като ново разгръщане, подобряване или разширяване на мрежа) и ако е имало прогноза или покана за деклариране на намерение за разгръщане на мрежи с много голям капацитет в определените райони (съгласно член 22 от Директива (ЕС) 2018/1972) или обществена консултация съгласно правилата на Съюза за държавна помощ. При наличие на повече от една от тези прогнози, покани и/или обществени консултации следва да се вземе предвид само липсата на заявен интерес при последния случай, обхващащ периода, през който е подадено искането за координиране на строежите. За да се осигури възможност за достъп до разгърнатата инфраструктура в бъдеще, извършващото строежа предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, следва да гарантира, че ще разгърне физическа инфраструктура с достатъчен капацитет, като вземе предвид насоките, предоставени от Комисията. Това не засяга правилата и условията, свързани с предоставянето на публични средства, и прилагането на правилата за държавна помощ.
- (36) За да се осигури съгласуваност на подходите, **като същевременно се вземат предвид различните ситуации в държавите членки**, Комисията, в тясно сътрудничество с Органа на европейските регулатори (ОЕРЕС), **следва най-късно до влизането в сила на настоящия регламент** да предостави насоки

относно прилагането на разпоредбите по отношение на координирането на строежите, включително, но не само, относно пропорционалното разпределение на разходите. Мненията на заинтересованите страни и *по-специално* националните органи за уреждане на спорове следва да бъдат надлежно взети предвид при изготвянето на насоките. *Като се има предвид равнището на гъвкавост, което се предоставя на държавите членки при прилагането на разпоредбите за координиране на строежите, и за да се засили ефикасността, насоките на Комисията следва да предоставят подходящо ниво на детайлност.*

- (37) Ефективното координиране може да спомогне за намаляване на разходите и забавянията, както и на прекъсването на разгръщането, което може да бъде причинено от проблеми на място. Един пример, когато координирането на строежите може да донесе ясно изразени ползи, са междусекторните проекти за разгръщане на 5G коридори по транспортни маршрути, като например пътища, железопътни линии и вътрешни водни пътища. При тези проекти често може да се наложи и координиране на проектирането или съвместно проектиране, основано на ранно сътрудничество между участниците в проекта. Като част от съвместното проектиране заинтересованите страни могат предварително да се споразумеят за маршрутите за разгръщане на физическата инфраструктура, както и за технологиите и оборудването, които ще се използват, преди координирането на строежите. Поради това искането за координиране на строежите следва да се подаде във възможно най-кратък срок.
- (38) За да се защитят общите интереси на национално равнище и на равнището на Съюза, може да са необходими редица различни разрешения за разгръщане на елементи на електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения. Те могат да включват разрешения за изкопни работи, строеж, градоустройство, околна среда и други, както и права за преминаване. Броят на разрешенията и правата за преминаване, изисквани за разгръщане на различни видове електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения, и местният характер на разгръщането биха могли да включват прилагането на различни процедури и условия, което може да доведе до трудности при разгръщането на мрежата. Поради това, за да се улесни разгръщането, всички правила по

отношение на условията и процедурите, приложими за издаване на разрешения и за предоставяне на права за преминаване, следва да бъдат рационализирани и съгласувани **и във възможната степен хармонизирани** на национално равнище, **като същевременно се защита правният ред на всяка държава членка. С цел да се намали административната тежест и да се осигурят по-кратки срокове за процедурата за издаване на разрешения, когато в издаването на няколко различни разрешителни и права на преминаване, свързани с едно искане, участват няколко компетентни органа, държавите членки следва да определят единен координационен орган. Този орган следва да бъде натоварен със задачата да улеснява координацията между различните участващи компетентни органи чрез различни механизми, включително чрез съвместни процедури за координация, като посещения на място, без да се засяга правото на всеки компетентен орган да участва във вземането на решения и да запази своите правомощия за вземане на решения в съответствие с принципа на субсидиарност. Информацията за процедурите и общите условия, приложими към издаването на разрешения за строежи и предоставянето на права за преминаване, следва да **се предоставя** чрез единни информационни точки **от всеки участващ компетентен орган**. Това може да намали сложността и да повиши ефикасността и прозрачността за всички оператори, особено за новите участници или по-малките оператори, които не извършват дейност в съответния район. Освен това операторите следва да имат правото да подават заявленията си за издаване на разрешение и за предоставяне на право за преминаване чрез единно звено за контакт. Тези предприятия следва също така да могат да получават информация в електронен формат за движението по своите заявления и за това дали те са удовлетворени или отказани.**

- (39) Процедурите за издаване на разрешения следва да не представляват **необоснована** пречка за инвестициите и да не водят до вредни последствия за вътрешния пазар. Поради това държавите членки следва да гарантират, че решението за издаване или за отказ за издаване на разрешения за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения се взема в срок от **два месеца след изтичането на 15 дни** от датата на получаване на **■** заявление за издаване на разрешение **или в срок, определен от**

националното законодателство, в зависимост от това кой от двата срока е по-кратък. Държавите членки следва да въведат в националното си законодателство стимули за компетентните органи да издават или отказват издаването на разрешителни по-бързо, отколкото се изисква по закон. В изключителни, надлежно обосновани случаи компетентният орган следва да може да удължи двумесечния срок с допълнителен срок от до три месеца. За тази цел държавите членки следва да определят предварително по хармонизиран начин критериите и мотивите за удължаването. Това не засяга други специални срокове или задължения, предвидени за правилното провеждане на процедурата, които са приложими към процедурата за издаване на разрешение в съответствие с националното право или правото на Съюза. Компетентните органи следва да не ограничават, възпрепятстват и намаляват степента на икономическа привлекателност на разгръщането на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. По-конкретно, те следва да не възпрепятстват успоредното протичане на процедурите за издаване на разрешения и за предоставяне на права на преминаване, когато това е възможно, и да не изискват от операторите първо да получат един вид разрешение, за да могат да кандидатстват за други видове разрешения. Компетентните органи следва да обосновават отказите за издаване на разрешения или за предоставяне на права за преминаване в рамките на своята компетентност въз основа на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални условия. ***В изключителни, надлежно обосновани случаи, когато по причини извън техния контрол мрежовите оператори не са в състояние да извършат строителните работи в рамките на срока на валидност на издаденото разрешение и за да се избегне повторен процес на подаване на заявления за един и същ строеж, компетентните органи следва, при поискване, да разрешат удължаване на срока на валидност на тези разрешения. При определяне на срока на удължаването компетентните органи следва да вземат предвид обстоятелствата във всеки отделен случай, вида на строителните работи и времето, необходимо за тяхното завършване. Срокът за удължаване не следва да надвишава максималния срок, предоставен за първоначалното разрешение.***

- (40) За да се избегнат неоправдани забавяния, компетентните органи *следва* да определят пълнотата на заявлението за издаване на разрешение в срок от 15 дни от неговото получаване. █ Освен ако компетентните органи не са приканили заявителя да предостави липсващата информация в рамките на този срок, *то* *сроктът от два месеца започва да тече*. █ Компетентните органи следва *да могат да изискват липсваща информация след изтичането на 15-дневния срок чрез единната информационна точка, при условие че е спазен двумесечният срок за вземане на решение дали да се предоставят разрешения за разгръщане на елементи от мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения*. Когато за разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет освен разрешенията се изискват и права за преминаване, компетентните органи следва, чрез дерогация от член 43 от Директива (ЕС) 2018/1972, да предоставят такива права за преминаване в срок от *два* месеца от получаването на заявлението. Други права за преминаване, които не са необходими във връзка с разрешения за строежи, следва да продължат да се предоставят в срок от шест месеца в съответствие с член 43 от Директива (ЕС) 2018/1972. Операторите, които са претърпели вреди поради забавянето на компетентен орган да издаде разрешения или да предостави права на преминаване в рамките на приложимите срокове, следва да имат право на обезщетение.
- (41) *С цел някои елементи на мрежите с много голям капацитет да бъдат освободени от изискването за разрешения, определено на равнището на Съюза, и без да се засягат допълнителните освобождавания, които могат да бъдат въведени от държавите членки, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз за допълване на настоящия регламент чрез приемане на списък, в който се определят минималните категории за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, които не са предмет на процедура за издаване на разрешение. Освобождаванията от процедурите за издаване на разрешения биха могли да обхващат също техническо подобряване на съществуващи съоръжения или инсталации за поддръжка, строежи от малък мащаб, като например изкопни работи, и подновяване*

на разрешения. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложен в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (42) За да се гарантира, че процедурите за издаване на такива разрешения и за предоставяне на права за преминаване приключват в разумни срокове, както става ясно от някои модернизационни и добри административни практики на национално равнище, е необходимо да се изготвят принципи за административно опростяване. Това следва да включва *inter alia* ограничаване на задължението за предварително разрешение до случаи, където това е от особена важност и въвеждане на мълчаливо одобрение от компетентните органи след изтичането на определен период от време. *Държавите членки, в които принципът на мълчаливо административно одобрение не съществува в националната правна система, следва да могат да прилагат мълчаливото одобрение или да въведат алтернативни средства, за да гарантират, че компетентните органи спазват крайния срок за издаване или отказ на разрешения. Освен това държавите членки следва да могат да запазят или да въведат опростена процедура за издаване на разрешение или процедури за предварителна комуникация, които са допустими съгласно националното право и са приложими за разгръщането на който и да е елемент на мрежи с много голям капацитет или свързани с тях съоръжения.* Освен това категориите разгръщания, които са освободени от разрешения съгласно правото на Съюза, следва да не подлежат повече на разрешения съгласно националното право.

- (43) За да се улесни разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет, всяка такса, свързана с разрешение, различно от правото за преминаване, следва се ограничи до ***и да вземе предвид*** административните разходи, свързани с обработката на заявлението за издаване на разрешение, в съответствие с принципите, установени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/1972. За правата за преминаване ***компетентните органи следва да определят таксите, като вземат предвид*** разпоредбите на членове 42 и 43 от Директива (ЕС) 2018/1972. ***Държавите членки следва да насърчават хармонизирането на регионалната и местната политика по отношение на критериите за определяне на таксите за право за преминаване през земя, която е публична собственост, и да обменят най-добри практики между компетентните органи.***
- (44) За постигането на целите, определени в Решение (ЕС) 2022/2481, се изисква до 2030 г. всички крайни потребители, намиращи се в определени местоположения да бъдат обхванати от гигабитова мрежа до крайната точка на мрежа и всички населени места да бъдат обхванати от безжични високоскоростни мрежи от следващо поколение с ефективност, еквивалентна най-малко на тази на 5G, в съответствие с принципа на технологичната неутралност. Предоставянето на гигабитови мрежи до крайния потребител следва да бъде улеснено, поспециално чрез физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна. Допълнителните разходи за осигуряване на миниканали по време на строежа на сграда са много ниски, докато оборудването на вече завършени сгради с гигабитова инфраструктура може да представлява значителна част от разходите за разгръщане на гигабитова мрежа. Поради това всички нови сгради или сградите, подлежащи на основен ремонт, следва да бъдат оборудвани с физическа инфраструктура и окабеляване с оптични влакна в сградата, което да осигури възможност за свързване на крайните потребители с гигабитови скорости. Новите многофамилни жилищни сгради и многофамилните жилищни сгради, подлежащи на основен ремонт, следва да бъдат оборудвани също и с точка за достъп, до която имат достъп едно или повече предприятия, които предоставят или които имат право да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи. Освен това строителните предприемачи следва да предвидят празни канали, свързващи всяко жилище с

точката за достъп, разположена в многофамилната жилищна сграда или извън нея. Извършването на основни ремонти на съществуващи сгради в местоположението на крайния потребител с цел подобряване на енергийните характеристики (съгласно Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹) предоставя възможност за оборудване на тези сгради и с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, окабеляване с оптични влакна в сградата, а за многофамилните жилищни сгради — с точка за достъп.

- (45) Перспективата за оборудване на сграда с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, точка за достъп или окабеляване с оптични влакна в сградата може да се счита за непропорционална от гледна точка на разходите, особено за нови еднофамилни жилищни сгради или сгради, по които се извършват дейности по основен ремонт. Това може да се основава на обективни причини, като например индивидуални оценки на разходите, на икономически съображения, свързани с местоположението, или на съображения, свързани с опазването на градското наследство или околната среда (като например при конкретни категории паметници).
- (46) Бъдещите купувачи и наематели следва да могат да установят кои сгради са оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, точка за достъп и окабеляване с оптични влакна в сградата и които следователно имат значителен потенциал за икономия на разходи. Подготовката на сградите за разполагането на оптични влакна също следва да се насърчава. Поради това държавите членки следва да могат да разработят задължителна маркировка „подготвен за оптична мрежа“ за сгради, оборудвани с такава инфраструктура, точка за достъп и окабеляване с оптични влакна в сградата в съответствие с настоящия регламент.
- (47) Предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи, разгръщащи гигабитови мрежи в конкретен район, биха могли да реализират значителни икономии от мащаба, ако могат да поставят крайна точка на своята мрежа в точката за достъп на

¹ Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).

сградата, като се използва съществуващата физическа инфраструктура и като се възстановява състоянието на засегнатата зона. Това следва да бъде възможно, независимо дали към този момент има изразен изричен интерес към услугата от страна на абонат и при условие че въздействието върху частната собственост е сведено до минимум *и правото на собственост е напълно спазено*. Когато крайната точка на мрежата е поставена в точката за достъп, свързването на допълнителен потребител е възможно на значително по-ниска цена, по-специално посредством вертикален сегмент в сградата, подготвен за разполагането на оптични влакна, ако такъв вече съществува. Тази цел е изпълнена и когато самата сграда вече е оборудвана с гигабитова мрежа, като на всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа, който има активен абонат в сградата, се предоставя достъп до мрежата при прозрачни, пропорционални и недискриминационни условия. Това би могло да се случи по-специално в държавите членки, които са предприели мерки съгласно член 44 от Директива (ЕС) 2018/1972.

- (48) За да се допринесе за осигуряването на достъпност на гигабитови мрежи за крайните потребители, новите сгради и основно ремонтираните сгради следва да бъдат оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, окабеляване с оптични влакна в сградата, а за многофамилните жилищни сгради — с точка за достъп. За да постигнат това, държавите членки следва да разполагат с известна гъвкавост. Поради това настоящият регламент няма за цел хармонизиране на правилата относно свързаните разходи, включително възстановяването на разходите за оборудване на сградите с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, окабеляване с оптични влакна в сградата и точка за достъп.
- (49) В съответствие с принципа на субсидиарност и за да се вземат предвид националните обстоятелства, държавите членки следва да приемат стандартите или техническите спецификации, необходими за целите на оборудването на новопостроени или основно ремонтирани сгради с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна и окабеляване с оптични влакна в сградата, както и на нови или основно ремонтирани многофамилни жилищни сгради с точка за достъп. Тези стандарти или

технически спецификации следва да определят най-малко: спецификации на точката за достъп в сградата; спецификации на интерфейса за оптични влакна; спецификации на кабелите; спецификации на гнездата; спецификации на тръбите или микроканалите; технически спецификации, необходими за предотвратяване на смущения, идващи от електрическото **и оптичното** окабеляване, и минималния радиус на огъване. Държавите членки следва да обвържат издаването на разрешения за строеж със съответствието със стандартите или техническите спецификации на съответния проект за нова сграда или дейности по основен ремонт, за които се изисква разрешение за строеж, въз основа на заверен протокол от изпитване. Държавите членки следва също така да създадат схеми за сертифициране с цел доказване на съответствие със стандартите или техническите спецификации, както и за получаване на маркировката „подготвен за оптична мрежа“. Освен това, за да се избегне увеличаването на бюрокрацията, свързана със схемата за сертифициране, създадена съгласно настоящия регламент, държавите членки следва да вземат предвид процедурните правила, прилагани към схемите за сертифициране съгласно Директива 2010/31/ЕС, както и да обмислят възможността да се позволи общо стартиране на двете процедури по заявленията.

- (50) С оглед на обществените ползи, произтичащи от приобщаването към цифровото общество, и като се вземат предвид икономическите модели за разгръщане на мрежи с много голям капацитет, когато не съществува пасивна или активна инфраструктура, подготвена за разполагането на оптични влакна и обслужваща крайните потребители, нито алтернативни начини за предоставяне на мрежи с много голям капацитет на абонатите, всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа следва да има правото да постави крайната точка на своята мрежа в частни помещения за своя собствена сметка, при условие че въздействието върху частната собственост е сведено до минимум **и правото на собственост е спазено изцяло**, например, когато е възможно, чрез повторно използване на съществуващата физическа инфраструктура в сградата или чрез осигуряване на пълното възстановяване на засегнатите зони.
- (51) Исканията за достъп до физическата инфраструктура в сградата следва да попадат в обхвата на настоящия регламент, а исканията за достъп до

окабеляването с оптични влакна — в обхвата на Директива (ЕС) 2018/1972. Освен това достъпът до физическата инфраструктура в сградата може да бъде отказан, ако достъпът до окабеляването с оптични влакна в сградата се предоставя при справедливи, разумни и недискриминационни условия, включително цена.

(52) За да се осигури съгласуваност на подходите, *като същевременно се вземат предвид разликите в положението в различните държави членки*, Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕРЕС, *следва до датата на прилагане на настоящия регламент* да предостави насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на достъпа до физическата инфраструктура в сградата, включително, но не само, относно реда и условията за това. Мненията на заинтересованите страни и *особено на националните органи за уреждане на спорове следва да бъдат надлежно взети предвид при изготвянето на насоките, за да се гарантира, че тези насоки не нарушават добре установени принципи, са в съответствие с процедурните правила на националните органи за уреждане на спорове и не вредят на по-нататъшното разгръщане на мрежи с много голям капацитет. Като се има предвид равнището на гъвкавост, което се предоставя на държавите членки при прилагането на тези разпоредби, и за да бъдат ефикасни, насоките на Комисията следва да предоставят подходящо ниво на детайлност.*

(53) За да се насърчи модернизацията и гъвкавостта на административните процедури и да се намалят разходите и времето, изразходвани за процедурите по разгръщането на мрежи с много голям капацитет, услугите на единните информационни точки следва да се извършват изцяло онлайн. За тази цел единните информационни точки следва да осигуряват лесен достъп до необходимите цифрови инструменти, като например уеб портали, цифрови платформи и цифрови приложения. Инструментите следва да предоставят ефективен достъп до минималната информация за съществуващата физическа инфраструктура и планираните строежи, както и възможност за подаване на молба за информация. Такива цифрови инструменти следва също така да предоставят достъп до електронните административни процедури по издаване на разрешения и предоставяне на права за преминаване и свързаната с тях

информация за приложимите условия и процедури. Когато в дадена държава членка има повече от една единна информационна точка, достъпът с електронни средства до всички единни информационни точки следва да бъде лесен и безпроблемен чрез единна национална цифрова входна точка. Тази входна точка следва да има общ потребителски интерфейс, който да осигурява достъп до онлайн единните информационни точки. Единната национална цифрова входна точка следва да улеснява взаимодействието между операторите и компетентните органи, изпълняващи функциите на единни информационни точки.

(54) На държавите членки следва да се позволи да използват цифрови инструменти, като например уеб портали, цифрови платформи и цифрови приложения, които вече може да са налични на местно, регионално или национално равнище, и при необходимост да ги подобряват, за да изпълняват функциите на единната информационна точка, при условие че спазват задълженията, определени в настоящия регламент. Това включва достъп чрез единна национална цифрова входна точка и наличие на всички функционални възможности, посочени в настоящия регламент. За да се спазят принципите за еднократно свеждане на данните до минимум и за точност, на държавите членки следва да се позволи да интегрират повече цифрови платформи или приложения, които да подпомагат единните информационни точки, когато е уместно. Например цифровите платформи или приложения, поддържащи единните информационни точки за съществуващата физическа инфраструктура, могат да бъдат взаимосвързани или напълно или частично интегрирани с тези за планираните строежи и издаването на разрешения. *За да се избегне дублирането и да се осигури безпроблемна интеграция, държавите членки следва да извършат цялостна оценка на вече съществуващите цифрови инструменти на национално, регионално и местно равнище и при проектирането на единната информационна точка да се опрат на най-добрите практики.*

(55) За да гарантират ефективността на единните информационни точки, предвидени в настоящия регламент, държавите членки следва да осигурят адекватни ресурси, както и леснодостъпна съответна информация относно конкретни географски райони. Информацията следва да бъде представена с подходящото ниво на подробност, за да се постигне максимална ефективност с оглед на

възложените задачи, включително в местния кадастър. В това отношение държавите членки могат да обмислят възможните полезни взаимодействия и икономии от мащаба с единните звена за контакт по смисъла на член 6 от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ и други планирани или съществуващи решения в областта на електронното управление, с цел използване на съществуващите структури и максимално увеличаване на ползите за потребителите. По подобен начин единната цифрова платформа, предвидена в Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета², следва да бъде свързана с единните информационни точки.

- (56) Разходите за създаването на единната национална цифрова входна точка, единните информационни точки и цифровите инструменти, необходими за спазването на разпоредбите на настоящия регламент, биха могли да бъдат изцяло или частично допустими за финансова подкрепа по линия на фондовете на Съюза, като например Европейския фонд за регионално развитие — специфична цел: по-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална ИКТ³; програмата „Цифрова Европа“⁴ — специфична цел: внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост⁵, както и Механизма за възстановяване и устойчивост — по стълбовете за цифрова трансформация и за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, включително икономическо сближаване, работни места,

¹ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар ([ОБ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36](#)).

² Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 ([ОБ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1](#)).

³ Член 3, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОБ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

⁴ Член 8 от Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОБ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

⁵ Член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОБ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

производителност, конкурентоспособност, научни изследвания, развитие и иновации, както и добре функциониращ единен пазар със силни МСП, при условие че отговарят на целите и критериите за допустимост в тях.

(57) Ако по време на търговските преговори не бъде постигнато съгласие по техническите и търговските условия за достъп до физическа инфраструктура или координиране на строежи, всяка от страните следва да може да се обърне към национален орган за уреждане на спорове с молба да постанови решение за двете страни, за да бъдат избегнати необосновани откази за удовлетворяване на искането и налагането на неразумни условия. При определяне на цените за предоставяне на достъп или за поделяне на разходите за координирани строежи органът за уреждане на спорове следва да гарантира, че доставчикът на достъп и мрежовите оператори, които планират строежи, разполагат със справедлива възможност да възстановят разходите, които са направили за предоставянето на достъп до своята физическа инфраструктура или за координирането на планираните строежи. При това следва да се вземат предвид съответните насоки на Комисията, всички специфични национални условия, всички въведени тарифни структури и всички предходни коригиращи мерки, наложени от национален регулаторен орган. При това органът за уреждане на спорове следва също така да отчита въздействието на поискания достъп или координиране на строежи върху финансово-икономическия план на доставчика на достъп или на мрежовите оператори, които планират строежи, включително направените или планираните от тях инвестиции, по-специално инвестициите във физическата инфраструктура, за която се отнася искането.

(58) За да се избегнат забавяния при разгръщанията на мрежите, националният орган за уреждане на спорове следва да разреши спора своевременно и при всяко положение в срок от *три* месеца от получаването на искането за решаване на спора в случай на спорове относно достъпа до съществуващата физическа инфраструктура и в срок от един месец, когато спорът се отнася до прозрачността на физическата инфраструктура, координирането на планираните строежи и прозрачността по отношение на планираните строежи. Извънредните обстоятелства, които оправдават забавянето на уреждането на даден спор, могат да бъдат извън контрола на органите за уреждане на спорове, като например

недостатъчна информация или документация, необходима за вземане на решение, включително становища на други компетентни органи, с които трябва да се проведе консултация, или голяма сложност на досието. ***В изключителни, надлежно обосновани случаи следва да е възможно тези срокове да бъдат удължени с максимално един месец.***

- (59) В случай че възникнат спорове относно достъпа до физическата инфраструктура, планираните строежи или информацията за тях с цел разгръщане на мрежи с много голям капацитет, органът за уреждане на спорове следва да има правомощието да решава такива спорове чрез обвързващо решение. При всички случаи решенията на този орган следва да не засягат възможността на всяка от страните да отнесе случая до съда и да проведе предварителен или успореден на официалното уреждане на спора помирителен механизъм, който би могъл да бъде под формата на медиация или допълнителен кръг от размяна на мнения. ***За да се гарантира прозрачност и предвидимост и да се подобри правоприлагането и повиши доверието в механизмите за разрешаване на спорове, националните органи за уреждане на спорове следва да публикуват своите решения по прозрачен и ясен начин чрез единната информационна точка, като същевременно съблюдават принципите на поверителност и спазване на търговски тайни.***
- (60) В съответствие с принципа на субсидиарност настоящият регламент следва да се прилага, без да се засяга възможността на държавите членки да възложат регулаторните задачи на органите, които са най-подходящи за тяхното изпълнение, в съответствие с националната конституционна система за разпределяне на компетентността и правомощията, както и с изискванията, определени в настоящия регламент. За да се намали административната тежест, на държавите членки следва да се позволи да назначат съществуващ орган или да запазят компетентните органи, които вече са назначени съгласно Директива (ЕС) 2014/61/ЕС. Информацията за задачите, възложени на компетентния орган или органи, следва да се публикува чрез единна информационна точка и да се съобщава на Комисията, освен ако това вече не е направено съгласно Директива (ЕС) 2014/61/ЕС. Свободата на преценка, която държавите членки запазват по отношение на възлагането за изпълнение на

функциите на единната информационна точка на повече от един компетентен орган, не следва да засяга способността им да изпълняват ефективно тези функции.

- (61) Определеният национален орган за уреждане на спорове и компетентният орган, изпълняващ функциите на единно информационно звено следва да гарантират непристрасност, *политическа* независимост *в съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972* и структурно разделение по отношение на засегнатите страни, да упражняват правомощията си непристрасно, прозрачно и своевременно и да разполагат с подходяща компетентност и ресурси.
- (62) Държавите членки следва да предвидят подходящи, ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в случай на неспазване на настоящия регламент или на обвързващо решение, прието от компетентните органи, включително в случаите, когато мрежов оператор или орган от обществения сектор съзнателно или поради груба небрежност предоставя подвеждаща, погрешна или непълна информация чрез единна информационна точка.
- (63) Тъй като целите на настоящия регламент, насочени към улесняване на разгръщането на физически инфраструктури, подходящи за мрежи с много голям капацитет в целия Съюз, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки поради продължаващите различни подходи, както и поради бавното и неефективно транспониране на Директива 2014/61/ЕС, а поради мащаба на разгръщането на мрежите и необходимите инвестиции могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (64) Настоящият регламент е съобразен с основните права и съблюдава принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално има за цел да гарантира пълното зачитане на правото на личен живот и на защита на търговската тайна, свободата на стопанска инициатива, правото на собственост и правото на ефективни правни средства за защита. Настоящият регламент трябва да се прилага в съответствие с тези права и принципи.

- (65) Настоящият регламент включва разпоредби, обхващащи всички области по същество, спрямо които се прилага Директива 2014/61/ЕС, която следва съответно да бъде отменена.
- (66) Периодът от шест месеца между *датите на* влизането в сила и прилагането *на настоящия регламент* има за цел да се предостави достатъчно време на държавите членки да гарантират, че националното им законодателство не съдържа пречки за еднаквото и ефективно прилагане на настоящия регламент. Периодът от шест месеца не засяга конкретните правила в настоящия регламент относно забавеното прилагане на специалните разпоредби в него. Държавите членки трябва да отменят националните разпоредби, които се припокриват с настоящия регламент или му противоречат, до началото на неговото прилагане. Що се отнася до приемането на ново законодателство през този период, от член 4, параграф 3 от ДЕС следва, че държавите членки имат задължението за лоялно сътрудничество да не предприемат действия, които биха противоречали на бъдещи правни норми на Съюза,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. Настоящият регламент има за цел да улесни и стимулира разгръщането на мрежи с много голям капацитет чрез насърчаване на съвместното използване на съществуващата физическа инфраструктура и чрез създаване на условия за по-ефективно разгръщане на нова физическа инфраструктура, така че тези мрежи да могат да се разгръщат по-бързо и на по-ниска цена.
2. Ако разпоредба на настоящия регламент е в противоречие с разпоредба на Директива (ЕС) 2018/1972, **■** Директива 2002/77/ЕО *или Директива (ЕС) 2022/2555*, предимство има съответната разпоредба на посочените директиви.
3. Държавите членки могат да запазят или да въведат мерки в съответствие с правото на Съюза, които съдържат по-подробни разпоредби от предвидените в настоящия регламент *и които допълват или надхвърлят правата и задълженията, предвидени в настоящия регламент*, когато те служат за насърчаване на съвместното използване на съществуващата физическа

инфраструктура или за по-ефективно разгръщане на нова физическа инфраструктура.

4. **Чрез дерогация** от параграф 3 **от настоящия член** държавите членки не запазват и не въвеждат в своето национално право разпоредби, отклоняващи се от заложените в член 3, параграфи 3 и 6, член 4, параграф 4, член 5, **параграф 2, втора алинея** и **параграф 4**, член 6, параграф 2, **член 7, параграф 1** и член 8, параграфи 7 и 8.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат определенията от Директива (ЕС) 2018/1972.

Прилагат се и следните определения:

- (1) „мрежов оператор“ означава:
- а) оператор съгласно определението в член 2, точка 29 от Директива (ЕС) 2018/1972;
 - б) предприятие, предоставящо физическа инфраструктура, предназначена да осигурява:
 - (i) услуга за производство, пренос или разпределение на:
 - газ;
 - електричество, включително обществено осветление;
 - отопление;
 - вода, включително отвеждане или пречистване на отпадъчни води и канализация, и дренажни системи;
 - ii) транспортни услуги, включително железопътни линии, пътища, **тунели**, пристанища и летища;
- (1a) „мрежа с много голям капацитет“ означава мрежа с много голям капацитет съгласно определението в член 2, точка 2 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- (2) „физическа инфраструктура“ означава:

- а) всеки елемент от мрежа, който е предназначен да приема други елементи от мрежа, без самият той да се превръща в активен елемент от мрежата, като например тръбопроводи, мачти, канали, инспекционни шахти, шахти, шкафове, антенни съоръжения, кули и стълбове, както и сгради или подстъпи към сгради, **включително покриви, части от фасадата** и всички други активи, включително улични съоръжения, като например стълбове на улични лампи, улични табели, светофари, билбордове, автобусни и трамвайни спирки и метростанции;
- б) когато не са част от мрежа и са собственост или под контрола на органи от общественения сектор: сгради или подстъпи към сгради, **включително покриви, части от фасадата** и всички други активи, включително улични съоръжения, като стълбове на улични лампи, улични табели, светофари, билбордове, автобусни и трамвайни спирки и метростанции.

Кабелите, включително тъмните оптични влакна, както и елементите от мрежи, използвани за снабдяване с вода, предназначена за консумация от човека, съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета¹, не съставляват физическа инфраструктура по смисъла на настоящия регламент;

- (3) „строеж“ означава резултатът от строителни или инженерни дейности в тяхната цялост, който сам по себе си е достатъчен, за да изпълнява определена икономическа или техническа функция, и съдържа един или повече елементи на физическата инфраструктура;
- (4) „орган от обществения сектор“ означава държавен, регионален или местен орган, публичноправна организация или сдружение, съставено от един или повече такива органи, **■** една или повече такива публичноправни организации;
- (5) „публичноправни организации“ означава организации, които имат всички изброени по-долу характеристики:

¹ Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека (ОВ L 435, 23.12.2020 г., стр. 1).

- а) създадени са с конкретната цел да задоволяват нужди от обществен интерес, които нямат промишлен или търговски характер;
 - б) имат правосубектност;
 - в) финансират се изцяло или в по-голямата си част от държавни, регионални или местни органи или от други публичноправни организации; или са обект на управленски контрол от страна на тези органи; или имат административен, управителен или надзорен орган, повечето от половината от членовете на който са назначени от държавни, регионални или местни органи или от други публичноправни организации.
- (6) „физическа инфраструктура в сградата“ означава физическа инфраструктура или инсталации в мястото на живеене на крайния потребител, включително елементи в режим на съсобственост, предназначени да приемат кабелни и/или безжични мрежи за достъп, когато тези мрежи за достъп са в състояние да предоставят електронни съобщителни услуги, както и да свързват точката за достъп в сградата с крайната точка на мрежата;
- (7) „окабеляване с оптични влакна в сградата“ означава влакнестооптични кабели в местонахождението на помещенията на крайния потребител, включително елементи в режим на съсобственост, предназначени да предоставят електронни съобщителни услуги и да свързват точката за достъп в сградата с крайната точка на мрежата;
- (8) „физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна“ означава физическа инфраструктура в сградата, предназначена да приема елементи за влакнеста оптика;
- (9) „дейности по основен ремонт“ означава строителни или инженерни дейности в мястото на живеене на крайния потребител, включващи структурни изменения на цялата физическа инфраструктура в сградата или на значителна част от нея, за които се изисква разрешение за строеж;
- (10) „разрешение“ означава изрично или мълчаливо решение или набор от решения, взети едновременно или последователно от един или няколко компетентни органа, които се изискват, за да може дадено предприятие да извърши

необходимите строителни или инженерни дейности за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет;

(11) „точка за достъп“ означава физическа точка, разположена във или извън сградата, до която имат достъп едно или повече предприятия, които предоставят или които имат право да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи, и чрез която се осигурява връзка с физическата инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна.

(11а) *„права за преминаване“ означава правата, посочени в член 43, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/1972;*

Член 3

Достъп до съществуваща физическа инфраструктура

1. ***Мрежовите оператори или*** органите от обществения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, **█** удовлетворяват всички разумни ***писмени*** искания ***на оператори*** за достъп до тази физическа инфраструктура при справедливи и разумни условия, включително цена, с оглед разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Органите от обществения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, изпълняват всички разумни искания за достъп също и при недискриминационни условия. В такива писмени искания се посочват елементите на физическата инфраструктура, за които се иска достъп, включително конкретните срокове.

1а. Когато е необходимо за гарантиране на непрекъснатостта на електронните съобщителни услуги, собствениците на земя, върху която са инсталирани или ще бъдат инсталирани прилежащи съоръжения с цел разгръщане на елементи от мрежи с много голям капацитет, договарят достъпа до такава земя, включително цената за този достъп, с предприятията, които предоставят или имат право да предоставят тези прилежащи съоръжения, при справедливи и разумни условия и в съответствие с националното договорно право.

1б. Собствениците на частни сгради, които се използват изключително за търговски цели и които не са част от мрежа, удовлетворяват също така разумни искания за достъп до тези сгради, включително до покривите на тези сгради, с оглед инсталиране на елементи от мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения при справедливи и разумни условия, включително по отношение на цената за този достъп, когато:

- а)** в района, за който е отправено искането за достъп, няма изградена мрежа с много голям капацитет и няма план с доказателство, че такава мрежа ще бъде разгърната в рамките на една година от момента, в който мрежовият оператор поиска достъп;
- б)** в района, за който е отправено искането за достъп, няма съществуваща физическа инфраструктура, която да е притежавана или контролирана от мрежови оператори или органи от общественения сектор и да е технически подходяща за приемане на елементи от мрежи с много голям капацитет; или
- в)** подалият искането оператор докаже, че не е получил държавна помощ за разгръщане на физическа инфраструктура в този район или не е открил подходящ съинвеститор за разгръщане на физическа инфраструктура в района, за който е отправено искането за достъп.

Настоящият параграф не засяга правото на държавите членки да разширят задължението за изпълнение на разумните искания за достъп до физическа инфраструктура, така че да бъдат обхванати и сгради, които не са част от мрежата.

2. При определяне на цените като част от справедливите и разумни условия за предоставяне на достъп **и за да се избегнат прекомерни цени**, мрежовите оператори и органите от общественения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, вземат предвид следното:

- а)** необходимостта да се гарантира, че доставчикът на достъп разполага със справедлива възможност да възстанови разходите, които прави за предоставянето на достъп до своята физическа инфраструктура, като се вземат предвид специфичните национални условия, **различните модели**

на стопанска дейност и всички тарифни структури, въведени за осигуряване на справедлива възможност за възстановяване на разходите; за електронните съобщителни мрежи се вземат предвид и всички коригиращи мерки, наложени от национален регулаторен орган.

- б) въздействието на поискания достъп върху финансово-икономическия план на доставчика на достъп, включително инвестициите във физическата инфраструктура, до която е поискан достъп, **както и необходимостта да се гарантира, че доставчикът на достъп получава справедлива възвръщаемост на инвестицията, която отразява съответните пазарни условия, а по-специално в случая на доставчиците на прилежащи съоръжения – техните различни модели на стопанска дейност.**
- в) в конкретния случай на достъп до физическата инфраструктура на операторите — икономическата жизнеспособност на тези инвестиции предвид техния рисков профил, сроковете за възвръщаемост на инвестициите, въздействието на предоставения достъп върху конкуренцията надолу по веригата и съответно — върху цените и възвръщаемостта на инвестициите, всички видове амортизация на активите на мрежата в момента на подаване на искането за достъп, икономическата обосновка в подкрепа на инвестициите, по-специално във физическите инфраструктури, използвани за предоставяне на свързаност, както и предложените преди това възможности на търсещия достъп за съвместни инвестиции при разгръщането на физическата инфраструктура, по-специално съгласно член 76 от Директива (ЕС) 2018/1972, или за съвместно разгръщане на тази инфраструктура.
- ва) **всички допълнителни разходи за поддръжка и адаптиране, произтичащи от осигуряването на достъп до съответната инфраструктура.**

2а. Параграф 2 не се прилага за прилежащи съоръжения, когато те функционират като модел на стопанска дейност само на едро, който предлага физически достъп на повече от едно приемащо предприятие,

което предоставя или има разрешение да предоставя обществени електронни мрежи, освен ако националните регулаторни органи не обосноват въз основа на анализ на пазара необходимостта от налагане на пазарни мерки.

3. Мрежовите оператори и органите от общественения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, могат да откажат достъп до конкретна физическа инфраструктура въз основа на **една** или повече от следните **причини**:

- а) липса на техническа пригодност на физическата инфраструктура, до която е поискан достъп, за приемане на елементите на мрежите с много голям капацитет по параграф 2;
 - б) липса на пространство за разполагане на елементите на мрежите с много голям капацитет или прилежащите съоръжения по параграф 2, включително след като се вземе предвид бъдещата необходимост от пространство за доставчика на достъп, която е доказана по задоволителен начин;
 - в) наличието на съображения за безопасност и обществено здраве;
 - г) опасения за целостта и сигурността на всяка мрежа, особено на критичната национална инфраструктура;
 - д) риска от възникване на сериозни смущения в работата на планираните електронни съобщителни услуги в резултат от предоставянето на други услуги чрез същата физическа инфраструктура; или
 - е) наличието на жизнеспособни алтернативни средства за физически достъп до пазара на едро за електронни съобщителни мрежи, предоставян от същия мрежови оператор и подходящ за разгръщането на мрежи с много голям капацитет, при условие че достъпът се предлага при справедливи и разумни условия.
- ea) наличието на жизнеспособни алтернативни средства за физически достъп до отворени, недискриминационни електронни съобщителни мрежи, които са:***

- i) разположени в селски или отдалечени райони,*
- ii) функциониращи само на едро,*
- iii) притежавани или контролирани от органи от обществения сектор, и*
- iv) подходящи за предоставяне на мрежи с много голям капацитет, при условие че такъв достъп се предлага при справедливи и разумни условия.*

В случай на отказ за предоставяне на достъп мрежовият оператор или органът от обществения сектор, който притежава или контролира физическата инфраструктура, съобщава писмено на търсещия достъп конкретните и подробни причини за този отказ в срок от един месец, считано от датата на получаване на пълното искане за достъп.

4. Държавите членки **създават** орган, който да координира исканията за достъп до физическа инфраструктура, която е собственост или е под контрола на органи от обществения сектор, да предоставя правни и технически съвети чрез договаряне на условията за достъп, **включително по отношение на достъпа до земя**, и да улеснява предоставянето на информация чрез единната информационна точка по член 10.
5. Физическата инфраструктура, която вече подлежи на задължения за достъп, наложени от националните регулаторни органи съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, или произтичащи от прилагането на правилата на Съюза за държавна помощ, не подлежи на задълженията, посочени в параграфи 2, 3 и 4, докато тези задължения за достъп са в сила.
6. Органите от обществения сектор, които притежават или контролират сгради или определени категории сгради, не могат да прилагат параграфи 1, 2 и 3 по отношение на тези сгради или категории сгради поради архитектурна, историческа, религиозна или природна стойност или по съображения за обществена сигурност, безопасност и здраве. Държавите членки **и регионалните и местните органи** определят такива сгради или категории сгради на своя територия въз основа на надлежно обосновани и пропорционални

причини. Информацията за такива сгради или категории сгради се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

7. Операторите имат правото да предлагат достъп до физическата си инфраструктура за целите на разгръщането на мрежи, различни от електронни съобщителни мрежи, или прилежащи съоръжения.
8. **Независимо от параграф 1б** настоящият член не засяга правото на собственост на собственика на физическата инфраструктура, когато мрежовият оператор или органът от общественения сектор не е собственик, както и правото на собственост на други трети страни, като например собствениците на земя и на друга частна собственост.
9. Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕПЕС, **предоставя** насоки за прилагането на настоящия член, след като се консултира със заинтересованите страни, националните органи за уреждане на спорове и други компетентни органи или агенции на Съюза в съответните сектори, ако е целесъобразно, **и след като вземе предвид установените принципи и различните ситуации в отделните държави членки, до ... [датата на прилагане на настоящия регламент]**.

Член 4

Прозрачност по отношение на физическата инфраструктура

1. За да заяви достъп до физическа инфраструктура в съответствие с член 3, всеки оператор има право при поискване да получи достъп до следната минимална информация относно съществуващата физическа инфраструктура в електронен формат чрез единна информационна точка:
 - а) геореферирано местоположение и трасе;
 - б) вид на инфраструктурата и текущото ѝ използване;
 - в) звено за контакт.

Достъпът до такава минимална информация се осигурява незабавно, при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия и при всички положения не по-късно от 15 дни след подаване на молбата за информация.

Всеки оператор, който иска достъп до информация съгласно настоящия член,

посочва района, в който планира да разгърне елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения.

Достъпът до минималната информация може да бъде ограничен само когато това е необходимо, за да се гарантира сигурността на определени сгради, които са собственост или са под контрола на органи от общественения сектор, сигурността на мрежите и тяхната цялост, националната сигурност, общественото здраве или безопасност, или по съображения за поверителност или опазване на оперативни и търговски тайни.

- 1а. В допълнение към минималната информация, посочена в параграф 1, първа алинея, държавите членки могат да изискват информация относно съществуващата физическа инфраструктура, като например информация за равнището на заетост на физическата инфраструктура.**
2. Мрежовите оператори, **включително операторите на електронни съобщителни мрежи**, и органите от общественения сектор предоставят **най-малкото** минималната информация по параграф 1 **и когато е приложимо, допълнителната информация, посочена в параграф 1а**, чрез единната информационна точка и в електронен формат до [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА]. При същите условия мрежовите оператори и органите от общественения сектор предоставят незабавно всяка актуализация на посочената информация и всяка нова минимална информация по параграф 1.
- 2а. Чрез дерогация от параграф 2, в надлежно обосновани случаи държава членка може да удължи срока, посочен в същия параграф, за определени органи от общественения сектор. Всяко такова удължаване се предоставя само веднъж и за възможно най-кратък срок и не надвишава три месеца. При удължаване на крайния срок държавата членка определя пътна карта със строги срокове за предоставяне на минималната информация, посочена в параграф 1, чрез единната информационна точка и в електронен формат. Тези изключения и пътните карти се публикуват предварително чрез единната информационна точка.**
3. Мрежовите оператори и органите от общественения сектор удовлетворяват разумните искания за огледи на място на конкретни елементи на тяхната физическа инфраструктура по конкретно **писмено** искане на оператор. В тези

искания се посочват елементите на физическата инфраструктура, до която се отнася разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Огледи на място на посочените елементи на физическата инфраструктура се предоставят при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия в срок от един месец, считано от датата на получаване на искането, при спазване на ограниченията, посочени в параграф 1, четвърта алинея.

4. Параграфи 1, 2 и 3 не е необходимо да се прилагат за критичната национална инфраструктура, както е определена в националното законодателство.

Параграфи 1, 2 и 3 не се прилагат:

- а) за физическата инфраструктура, която не е технически пригодна за разгръщане на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения; или
- б) в конкретни случаи, когато задължението за предоставяне на информация за определена съществуваща физическа инфраструктура съгласно параграф 1, първа алинея би било непропорционално, въз основа на подробен анализ на разходите и ползите, извършен от държавите членки, и **консултация** със заинтересованите страни.

Всички такива **изключителни категории** се публикуват чрез единна информационна точка и се съобщават на Комисията.

5. Операторите, които получават достъп до информация съгласно настоящия член, предприемат подходящи мерки за осигуряване на зачитането на поверителността и опазването на оперативните и търговските тайни. **За тази цел те се задължават писмено да пазят поверителността на информацията и да я използват само за целите на разгръщането на своите мрежи.**

Член 5

Координиране на строежи

1. Всеки мрежов оператор има право да договаря с оператори споразумения за координиране на строежи, включително за пропорционално разпределение на

разходите, с оглед на разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения.

2. Всеки мрежов оператор *или орган от общественния сектор*, който изпълнява или планира да изпълни пряко или непряко строежи, които са изцяло или частично финансирани с публични средства, удовлетворява всяко разумно писмено искане за координиране на тези строежи при прозрачни и недискриминационни условия, подадено от оператори с оглед на разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения.

Такива искания се удовлетворяват, ако са изпълнени следните кумулативни условия:

- a) това не води до невъзстановими допълнителни разходи, включително и причинените от допълнително забавяне, за мрежовия оператор, който първоначално е планирал въпросния строеж, без да се засяга възможността за постигане на споразумение за пропорционално разпределение на разходите между съответните страни;
 - б) мрежовият оператор, който първоначално е планирал строежа, продължава да контролира координирането на строителните работи;
 - в) искането за координиране е подадено във възможно най-кратък срок, а когато е необходимо разрешение — най-малко два месеца преди представяне на окончателния проект на компетентните органи за издаване на разрешения.
3. Искане за координиране на строежи, подадено от предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, до предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, може да се счита за неоснователно, когато са изпълнени и двете посочени по-долу условия:
 - a) искането се отнася до район, който е бил предмет на някое от следните:
 - i) прогноза за покритието на ширококоловите мрежи, включително мрежи с много голям капацитет, съгласно член 22, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/1972;

- ii) покана за деклариране на намерение за разгръщане на мрежи с много голям капацитет съгласно член 22, параграф 3 от Директива (ЕС) 2018/1972;
 - iii) обществена консултация относно прилагането на правилата на Съюза за държавна помощ;
- б) предприятието, подало искането, не е изразило намерението си да разгърне мрежите с много голям капацитет в района по буква а) в нито една от посочените в същата точка последни процедури, обхващащи периода, през който е подадено искането за координиране.

Искане за координиране на строежи, подадено от предприятие, което предоставя или има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, до предприятие, което е собственост или е под контрола на органи от общественния сектор и предоставя или има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, може да се счита за необосновано, когато строежите допринасят за разгръщането на мрежа с много голям капацитет със свободен недискриминационен достъп, която отговаря на критериите, посочени в член 3, параграф 3, буква еа).

Ако искането за координиране бъде счетено за необосновано въз основа на ***първа алинея, операторите, финансирани изцяло или частично с публични средства, които предоставят или имат право да предоставят*** обществени електронни съобщителни мрежи, ***отказващи*** координиране на строежите, ***разгръщат*** физическа инфраструктура с достатъчен капацитет, за да поеме евентуални бъдещи разумни нужди от достъп на трети страни.

4. Параграфи 2 и 3 не е необходимо да се прилагат за ограничени по обхват строежи, например по отношение на стойността, размера или продължителността, както и за критичната национална инфраструктура. Държавите членки определят видовете строежи, за които се счита, че са с ограничен обхват или са свързани с критичната национална инфраструктура, въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини. Информацията за такива видове строежи се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

5. Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕРЕС, може да предостави насоки за прилагането на настоящия член, след като се консултира със заинтересованите страни, националните органи за уреждане на спорове и други компетентни органи или агенции на Съюза в съответните сектори, ако е целесъобразно, **и след като вземе предвид установените принципи и конкретните ситуации във всяка една държава членка.**

Член 6

Прозрачност относно планираните строежи

1. С цел договаряне на споразумения за координиране на строежите по член 5, всеки мрежов оператор предоставя в електронен формат чрез единна информационна точка следната минимална информация:
- а) геореферираното местоположение и вида на дейностите;
 - б) засегнатите елементи на мрежата;
 - в) планираната дата на започване на дейностите и тяхната продължителност;
 - г) планираната дата за представяне на окончателния проект на компетентните органи за издаване на разрешения, когато е приложимо;
 - д) звено за контакт.

Мрежовият оператор предоставя **предварително** информацията по първа алинея за планираните строежи, свързани с неговата физическа инфраструктура. Това трябва да се извърши веднага след като операторът на мрежата разполага с информацията и при всички положения, когато е предвидено издаване на разрешение, не по-късно от три месеца преди първото подаване на заявлението за издаване на разрешение до компетентните органи.

При **мотивирано** поискване операторите имат право на достъп до минималната информация по първа алинея в електронен формат чрез единната информационна точка. В молбата за достъп до информация се посочва районът, в който операторът, подал молбата, планира да разгърне елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Исканата информация се предоставя в срок от една седмица **■** от датата на получаване на молбата за информация, при пропорционални, недискриминационни и

прозрачни условия. Достъпът до минималната информация може да бъде ограничен само до степента, необходима за гарантиране на сигурността на мрежите и тяхната цялост, националната сигурност, **сигурността на критичната инфраструктура**, общественото здраве или безопасност, поверителността или опазването на оперативни и търговски тайни.

2. Параграф 1 не е необходимо да се прилага за информация относно ограничени по обхват строежи, например по отношение на стойност, размер или продължителност, за критичната национална инфраструктура или по съображения, свързани с националната сигурност, или при извънредни ситуации. Държавите членки определят, въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини, строежите, които биха се считали за ограничени по обхват или които засягат критична национална инфраструктура, както и извънредните ситуации или съображенията, свързани с националната сигурност, които биха оправдали неприлагането на задължението за предоставяне на информация. Информацията за такива строежи, които са изключени от задълженията за прозрачност, се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

Член 7

Процедура за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване

1. Компетентните органи не ограничават неоснователно, не възпрепятстват и не намаляват степента на икономическа привлекателност на разгръщането на който и да е елемент от мрежите с много голям капацитет или прилежащите съоръжения. Държавите членки гарантират, че всички правила, уреждащи условията и процедурите, приложими за издаване на разрешения, в това число за предоставяне на права за преминаване, необходими за разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, са съгласувани **и когато е приложимо, хармонизирани** на цялата национална територия.
2. Компетентните органи предоставят чрез единна информационна точка в електронен формат цялата информация за условията и процедурите, приложими за издаване на разрешения, в това число за предоставяне на права за

преминаване, включително всякаква информация за изключенията по отношение на някои или всички разрешения или права за преминаване, изисквани съгласно националното право или правото на Съюза, **и за начините за подаване на заявления в електронен формат и за получаване на информация за хода на заявлението.**

3. Всеки оператор има право да подава чрез единна информационна точка в електронен формат заявления за издаване на **всички необходими** разрешения или за предоставяне на права за преминаване и да получава информация за движението по своите заявления.
4. **В срок от 15 работни дни от датата на получаване** компетентните органи отхвърлят **■** заявленията за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване, за които минималната информация не е била предоставена чрез единна информационна точка съгласно член 6, параграф 1, първа алинея от същия оператор, който подава заявление за посоченото разрешение.
5. Компетентните органи издават или отказват издаването на разрешения, различни от права за преминаване, в срок от **два месеца след изтичането на срока, посочен във втора алинея, или в рамките на срока, определен от националното законодателство, в зависимост от това кой от двата срока е по-кратък.**

Компетентните органи определят пълнотата на заявлението за издаване на разрешения или за предоставяне на права за преминаване в срок от 15 дни от получаване на заявлението. Ако компетентните органи не приканят заявителя да предостави липсващата информация в рамките на този срок, двумесечният срок, посочен в първа алинея, започва да тече на петнадесетия ден след получаването на заявлението.

Първа и втора алинея не засягат други специфични срокове или задължения, установени за правилното провеждане на процедурата, които са приложими към процедурата за издаване на разрешение, включително производствата по обжалване, в съответствие с правото на Съюза или националното право в съответствие с правото на Съюза **и без да се засягат правилата, които предоставят на заявителя допълнителни права или имат за цел да**

осигурят възможно най-бързото издаване на разрешения.

В изключителни и надлежно обосновани случаи и по причини, попадащи в една от предварително определените от държавата членка, двумесечният срок по първа алинея и по параграф 6 може да бъде удължен от компетентния орган със срок, не по-дълъг от три месеца. Държавите членки посочват причините, които обосновават такова удължаване, публикуват ги предварително чрез единните информационни точки и уведомяват Комисията за тях.

Всеки отказ за издаване на разрешение или за предоставяне на право за преминаване е надлежно обоснован въз основа на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални критерии.

6. Чрез дерогация от член 43, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2018/1972, когато за разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения освен разрешенията се изискват и права за преминаване над или под публична или частна собственост, компетентните органи предоставят *или отказват* такива права за преминаване в рамките на *двумесечния* срок *или в съответния срок, определен в националното право, в зависимост от това кой от двата е по-кратък*, от датата на получаване на заявлението.
7. При липсата на отговор от страна на компетентния орган в рамките на *двумесечния* срок по параграф 5, първа алинея, и освен ако този срок не е удължен съгласно параграф 5, четвърта алинея, разрешението се счита за издадено, *освен в случаите, когато принципът на мълчаливото административно съгласие не съществува в националната правна система.* Това се прилага и за правата за преминаване по параграф 6. *При поискване операторът или всяко юридическо лице със статут на страна в административното производство има право да получи писмено потвърждение, че разрешението е издадено.*

Настоящият член не засяга възможността на държавите членки да въведат допълнителни стимули за компетентните органи с цел ускоряване на процедурата за издаване на разрешения.

- 7а. *Компетентните органи подновяват разрешението, издадено на оператор за строежи, необходими за разгръщането на елементи от мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, само в случаите, в които по обективно обосновани причини строежите не са могли да започнат или да приключат преди изтичането на срока на валидност на разрешението. Разрешението се подновява по искане на оператора чрез единната информационна точка и не се изискват допълнителни процедури. Компетентните органи подновяват разрешението за срок, който не надвишава срока на валидност на първоначалното разрешение.*
- 7б. *Строежите, които се състоят само в ремонт и поддръжка или подобряване на съществуващи инсталации, не подлежат на процедура за издаване на разрешение, при условие че изискват само минимална намеса в сравнение с първоначалните строежи, за които е издадено разрешението. В делегираните актове, посочени в параграф 8, се определят категориите разгръщания, които не подлежат на процедура за издаване на разрешение за целите на настоящия параграф.*
8. *До ... [6 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент] Комисията, след консултация със съответните заинтересовани страни, приема делегирани актове в съответствие с член 13 за допълване на настоящия регламент чрез определяне на минимален списък на категориите разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, които не подлежат на процедура за издаване на разрешение по смисъла на настоящия член, включително на параграф 7б, без да се засяга правото на държавите членки да освобождават от издаване на разрешение други категории елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения.*
9. Компетентните органи не поставят като условие за разгръщането на елементите по параграф 8 притежаването на индивидуално разрешение за градоустройство или на други индивидуални предварителни разрешения. Чрез дерогация компетентните органи могат да изискват **също** разрешения за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения върху сгради или обекти с архитектурна, историческа, религиозна или природна

стойност *или със специален статут*, които са защитени в съответствие с националното законодателство *или с регионални или местни подзаконови разпоредби*, или, при необходимост, по съображения, *свързани с общественото здраве и безопасност, или по причини, свързани с националната сигурност*.

10. Разрешенията, различни от правата за преминаване, които се изискват за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, не подлежат на такси, които надвишават административните разходи, както е предвидено, *mutatis mutandis*, в член 16 от Директива (ЕС) 2018/1972.
11. Всеки оператор, който е претърпял вреди в резултат на неспазване на крайните срокове, приложими съгласно параграфи 5 и 6, получава обезщетение за претърпените вреди в съответствие с националното право.
 - 11а. *Комисията следи прилагането на настоящия член в държавите членки. За тази цел държавите членки докладват ежегодно на Комисията за прилагането на настоящия член и за това дали са изпълнени посочените в него условия.*
 - 11б. *Процедурата, установена в настоящия член, се прилага, без да се засягат разпоредбите на член 57 от Директива (ЕС) 2018/1972.*
 - 11в. *Държавите членки определят единен орган, отговорен за координиране на процедурите, свързани с издаването на разрешения.*

Член 8

Физическа инфраструктура и окабеляване с оптични влакна в сградата

1. Всички сгради в местоположението на крайния потребител, включително елементи в режим на съсобственост, новопостроени или по които се извършват дейности по основен ремонт, за които са подадени заявления за издаване на разрешения за строеж след [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА], са оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, до крайните точки на мрежата, както и с окабеляване с оптични влакна в сградата.

2. Всички новопостроени многофамилни жилищни сгради или многофамилни жилищни сгради, по които се извършват дейности по основен ремонт, за които са подадени заявления за издаване на разрешения за строителство след [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА], са оборудвани с точка за достъп.
3. До [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА] всички сгради в местоположението на крайния потребител, включително елементи от тях в режим на съсобственост, по които се извършва основен ремонт, както е определено в член 2, точка 10 от Директива 2010/31/ЕС, са оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, до крайните точки на мрежата, както и с окабеляване с оптични влакна в сградата. Всички многофамилни жилищни сгради, по които се извършват дейности по основен ремонт, както е определено в член 2, точка 10 от Директива 2010/31/ЕС, са оборудвани също и с точка за достъп.
4. Държавите членки, **в сътрудничество с операторите и въз основа на най-добрите практики в отрасъла**, приемат съответните стандарти или технически спецификации, които са необходими за прилагането на параграфи 1, 2 и 3, преди [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 9 МЕСЕЦА]. Тези стандарти или технически спецификации **позволяват лесно извършване на обичайните дейности по поддръжка на окабеляването с оптични влакна, използвано от всеки един от операторите за предоставяне на услуги с много голям капацитет, и** определят най-малко:
 - а) спецификации на точката за достъп в сградата и спецификации на интерфейса за оптични влакна;
 - б) спецификации на кабелите;
 - в) спецификации на гнездата;
 - г) спецификации на тръбите или микроканалите;
 - д) технически спецификации, необходими за предотвратяване на смущения, идващи от електрическото окабеляване;
 - е) минималния радиус на огъване.

5. Сградите, оборудвани в съответствие с настоящия член, отговарят на условията за получаване на маркировка „подготвен за оптична мрежа“.
6. Държавите членки създават схеми за сертифициране с цел доказване на съответствие със стандартите или техническите спецификации по параграф 4, както и за получаване на маркировката „подготвен за оптична мрежа“, предвидена в параграф 5, преди [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 месеца]. Държавите членки обвързват издаването на разрешенията за строеж по параграфи 1 и 2 със съответствието със стандартите или техническите спецификации по настоящия параграф въз основа на заверен протокол от изпитване.
7. Параграфи 1, 2 и 3 не се прилагат за определени категории сгради, по-специално за еднофамилни жилищни сгради, когато спазването на тези параграфи е непропорционално, по-специално по отношение на разходите за отделните собственици или съсобственици, **въз основа** на обективни елементи. **Държавите членки определят такива категории сгради въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини.**
8. Параграфи 1, 2 и 3 не е необходимо да се прилагат за определени видове сгради, като например конкретни категории паметници на културата, исторически сгради, военни сгради и сгради, използвани за целите на националната сигурност, както е определено в националното законодателство. Държавите членки определят такива категории сгради въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини. Информацията за такива категории сгради се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

Член 9

Достъп до физическата инфраструктура в сградата

1. При спазване на параграф 3, първа алинея **и без да се засягат правата на собственост**, всеки доставчик на обществена електронна съобщителна мрежа има право да разгърне мрежата си за своя собствена сметка до точката за достъп.
2. При спазване на параграф 3 всеки доставчик на обществена електронна съобщителна мрежа има право на достъп до всяка съществуваща физическа инфраструктура в сградата с оглед на разгръщането на елементи на мрежи с

много голям капацитет, ако дублирането е техническо невъзможно или икономически неефективно.

3. Всеки титуляр на право за ползване на точката за достъп и на физическата инфраструктура в сградата удовлетворява всички разумни *писмени* искания за достъп до точката за достъп и физическата инфраструктура в сградата, подадени от доставчиците на обществени електронни съобщителни мрежи, при справедливи и недискриминационни условия, включително цена, когато е приложимо.

Всеки титуляр на право за ползване на точката за достъп или на физическата инфраструктура в сградата може да откаже достъп, когато достъпът до окабеляването с оптични влакна в сградата се предоставя в съответствие със задълженията, наложени съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, съгласно дял II, глави II—IV, или се предоставя при справедливи, разумни и недискриминационни условия, включително цена.

4. Когато сградата не е оборудвана с физическа инфраструктура, подготвена за разполагането на оптични влакна, всеки доставчик на обществена електронна съобщителна мрежа има право да постави крайна точка на своята мрежа в помещение на абоната, при условие че абонатът е дал своето съгласие и че с това се *зачитат правата на частна* собственост на трети страни.
5. Настоящият член не засяга правото на собственост на собственика на точката за достъп или физическата инфраструктура в сградата, ако титулярят на правото за ползване на тази инфраструктура или точка за достъп не е нейният собственик, нито засяга правото на собственост на други трети страни, като например собствениците на земя и на сгради.
 - 5а. *Настоящият член не засяга правото на държавите членки да запазват или въвеждат мерки, попадащи извън обхвата на настоящия регламент, като например задължения за достъп до окабеляването в сградите, при условие че тези мерки са в съответствие с целите на настоящия регламент.*
6. Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕПЕС, може да предостави насоки за прилагането на настоящия член, след като се консултира със заинтересованите страни, националните органи за уреждане на спорове и други компетентни

органи или агенции на Съюза в съответните сектори, ако е целесъобразно, **и след като вземе предвид установените принципи и различните ситуации в отделните държави членки.**

Член 10

Цифровизация на единните информационни точки

1. Единните информационни точки предоставят подходящи цифрови инструменти, като например под формата на уеб портали, цифрови платформи или цифрови приложения, за да позволят онлайн упражняването на всички права и спазването на всички задължения, предвидени в настоящия регламент.
2. Държавите членки могат да осигурят взаимно свързване или напълно или частично да интегрират няколко **съществуващи или разработени наскоро** цифрови инструменти в подкрепа на единните информационни точки по параграф 1, в зависимост от случая. **За тази цел държавите членки извършват оценка, за да установят съществуващите подходящи цифрови инструменти с цел избягване на дублиране.**
3. Държавите членки създават единна национална цифрова входна точка, състояща се от общ потребителски интерфейс, осигуряващ безпроблемен достъп до цифровизираните единни информационни точки.
- 3а. Държавите членки осигуряват подходящи технически, финансови и човешки ресурси в подкрепа на разгръщането и цифровизацията на единните информационни точки. Разходите за създаването на единната национална цифрова входна точка, на единните информационни точки и на свързаните с тях цифрови инструменти, необходими за спазването на членове 4, 6 и 7 от настоящия регламент, биха могли да бъдат допустими, изцяло или частично, за финансова подкрепа по линия на фондовете на Съюза.**

Член 11

Уреждане на спорове

1. Без да се засяга възможността за отнасяне на случая до съда, всяка страна има право да отнесе всеки възникнал спор до компетентния национален орган за уреждане на спорове, създаден съгласно член 12:

- а) когато бъде отказан достъп до съществуваща инфраструктура или когато в срок от един месец, считано от датата на получаване на искането за достъп съгласно член 3, не бъде постигнато споразумение по конкретни условия, включително цена;
- б) във връзка с правата и задълженията, посочени в членове 4 и 6, включително когато исканата информация не бъде предоставена в срок от 15 дни след подаване на молбата по член 4 и в срок от една седмица след подаване на молбата по член 6;
- ба) когато в рамките на един месец от датата на получаване на искането за достъп до земя, отправено от предприятие, което предоставя или има право да предоставя прилежащи съоръжения съгласно член 3, параграф 1а, не е постигнато споразумение по конкретни условия, включително цена;**
- в) когато в срок от един месец, считано от датата на получаване на официалното искане за координиране на строежите, не бъде постигнато споразумение за координиране на строежите съгласно член 5, параграф 2; или
- г) когато в срок от един месец, считано от датата на получаване на официалното искане за достъп, не бъде постигнато споразумение за достъп до физическата инфраструктура в сградата по член 9, параграфи 2 и 3.

2. При пълно зачитане на принципа на пропорционалност и принципите, установени в насоките на Комисията, националният орган за уреждане на спорове по параграф 1 постановява обвързващо решение за уреждане на спора в срок до:

- а) **два** месеца, считано от датата на получаване на искането за уреждане на спор, по отношение на споровете по параграф 1, буква а);
- б) един месец, считано от датата на получаване на искането за уреждане на спор, по отношение на споровете по параграф 1, букви б), **ба**), в) и г).

Националният орган за уреждане на спорове, посочен в параграф 1, може да удължи крайните срокове, **посочени в първа алинея**, само при **изключителни и надлежно обосновани** обстоятелства с **максимално един**

месец.

3. По отношение на спор по параграф 1, букви а), в) и г) решението на националния орган за уреждане на спорове може да се състои в определяне на справедливи и разумни условия, включително цена, когато е приложимо.

3а. Единната информационна точка предоставя достъп до решенията, издадени от националните органи за уреждане на спорове, при условие че са взети всички необходими мерки за гарантиране на поверителността и защитата на търговските тайни на страните, участващи в спора.

Когато спорът се отнася до достъп до инфраструктура на оператор, а националният орган за уреждане на спорове е националният регулаторен орган, по целесъобразност се вземат предвид целите, посочени в член 3 от Директива (ЕС) 2018/1972.

4. Правилата, установени в настоящия член, допълват и не засягат правните средства за защита и процедурите в съответствие с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз¹.

Член 12

Компетентни органи

1. Всяка задача, възложена на националния орган за уреждане на спорове, се изпълнява от един или повече компетентни органи, които могат да бъдат съществуващи органи.
2. Националният орган за уреждане на спорове е **политически независим**, правно обособен и функционално независим от всеки засегнат в спора мрежов **оператор** и орган от общественения сектор, който притежава или контролира физическата инфраструктура. Държавите членки, които запазват собствеността или контрола над мрежовите оператори, осигуряват ефективно структурно разделение на функциите, свързани с националните процедури за уреждане на спорове и тези на единната информационна точка, от дейностите, свързани със собствеността или контрола.

¹ Харта на основните права на Европейския съюз (ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391—407).

- 2а. Член 8, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/1972 се прилага mutatis mutandis за националните органи за уреждане на спорове.**
3. Националният орган за уреждане на спорове може да налага такси за покриване на разходите за изпълнение на възложените му задачи.
 4. Всички засегнати страни по даден спор оказват пълно съдействие на националния орган за уреждане на спорове.
 5. Функциите на единно информационно звено по членове 3—8 и 10 се изпълняват от един или, **ако е приложимо**, повече компетентни органи, назначени от държавите членки на национално, регионално или местно равнище, в зависимост от случая. С цел покриване на разходите за изпълнение на тези функции могат да се събират такси за използването на единните информационни точки.
 6. **Параграфи 2 и 2а** се прилагат mutatis mutandis за компетентните органи, изпълняващи функциите на единна информационна точка.
 7. Компетентните органи упражняват правомощията си безпристрастно, прозрачно и навременно. Държавите членки гарантират, че те разполагат с подходящи технически, финансови и човешки ресурси за изпълнение на възложените им задачи.
 8. Държавите членки публикуват съответните задачи, които всеки компетентен орган трябва да изпълнява, чрез единна информационна точка, по-специално когато тези задачи са възложени на повече от един компетентен орган или когато са настъпили промени във възложените задачи. Компетентните органи се консултират и си сътрудничат помежду си по въпроси от общ интерес, когато това е целесъобразно.
 9. Най-късно до [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА] държавите членки уведомяват Комисията за всеки компетентен орган, който в съответствие с настоящия член изпълнява дадена функция по настоящия регламент, за съответните му отговорности, както и за всички промени във връзка с този орган, преди определянето на органа или промяната в тази връзка да влезе в сила.
 10. Всяко решение, взето от компетентен орган, подлежи на обжалване в съответствие с националното законодателство пред напълно независим

апелативен орган, включително съдебен орган. Член 31 от Директива (ЕС) 2018/1972 се прилага mutatis mutandis към всяко обжалване съгласно настоящия параграф.

Правото на обжалване в съответствие с първа алинея не засяга правото на страните да отнесат спора до компетентния национален съд.

Член 13

Упражняване на делегирането

- 1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.*
- 2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 7, параграф 8, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от [НАЧАЛНАТА ДАТА, НА КОЯТО НАСТОЯЩИЯТ РЕГЛАМЕНТ ПОРАЖДА ДЕЙСТВИЕ]. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.*
- 3. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 8, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна дата, посочена в решението, като то не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.*
- 4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка, в съответствие с принципите, заложиени в Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.*
- 5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.*

6. *Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграф 8, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент или на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.*

Член 14

Санкции и обезщетения

Държавите членки установяват правила относно санкциите, включително, когато е необходимо, глоби и предварително определени или периодични санкции, които не са наказателноправни, приложими за нарушения на настоящия регламент и на всяко обвързващо решение, прието съгласно настоящия регламент от компетентните органи по член 12, и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират тяхното прилагане. Предвидените санкции са подходящи, ефективни, пропорционални и възпиращи.

Държавите членки установяват правила за подходящо парично обезщетяване на лицата, претърпели вреди в резултат на упражняването на правата, предвидени в настоящия регламент.

Член 15

Докладване и мониторинг

1. До [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 3 ГОДИНИ] Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на изпълнението на настоящия регламент. Докладът съдържа обобщение на въздействието на мерките, предвидени в настоящия регламент, и оценка на напредъка към постигането на определените в регламента цели, включително ***въздействието на целта за бързо и широко разгръщане на мрежи с много висок капацитет в селските, островните и отдалечените райони като например островни, планински и слабо населени райони, развитието на пазара на прилежащи съоръжения***, и дали и как регламентът може допълнително да допринесе за постигането на целите за свързаност, определени в решението за създаване на политическата програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. ***В доклада се вземат***

предвид използването на спътниково предаване в цифровата високоскоростна свързаност и използването на европейската инфраструктура за устойчивост, взаимосвързаност и сигурност чрез спътник.

2. За тази цел Комисията може да изисква информация от държавите членки, която се предоставя без необосновано забавяне. По-специално, до [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА] държавите членки, в тясно сътрудничество с Комисията, чрез Комитета по съобщенията, създаден съгласно член 118 от Директива (ЕС) 2018/1972, определят показатели за адекватно наблюдение на прилагането на настоящия регламент и механизъм за осигуряване на периодично събиране на данни и докладване на Комисията за това.

Член 16

Преходни мерки

До влизането в сила на *делегираните актове, предвидени* в член 7, параграф 8 от настоящия регламент, продължават да се прилагат националните мерки, с които се определят категориите разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, които не подлежат на процедура за издаване на разрешение по смисъла на член 7 *от настоящия регламент*, и които са приети от държавите членки съгласно Директива 2014/61/ЕС или преди влизането ѝ в сила, но са в съответствие с нея.

Мерките относно уреждането на спорове, предвидени в членове 11 и 12, се прилагат за производства за уреждане на спорове, образувани след датата на влизане в сила на настоящия регламент.

Член 16а

Изменение на Регламент (ЕС) 2015/2120

Регламент (ЕС) 2015/2120 се изменя, както следва:

- 1) *заглавието се заменя със следното:*

„Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет, премахване на надценки на дребно за регулирани съобщителни

услуги в рамките на Съюза и за изменение на Директива 2002/22/ЕО и на Регламент (ЕС) № 531/2012“;

2) В член 1 параграф 3 се заменя със следното:

„С настоящия регламент се премахват също така надценките на дребно за регулирани съобщителни услуги в рамките на Съюза, за да се гарантира, че потребителите не се таксуват с прекомерни цени за основани на номер междуличностни съобщителни услуги, които възникват в държавата членка, в която е установен националният доставчик на потребителя, и завършват в стационарен или мобилен номер в друга държава членка.“;

3) Член 5а се заменя със следното:

Член 5а

Премахване на надценките на дребно за регулирани съобщителни услуги в рамките на ЕС

1. *Доставчиците на обществени електронни съобщителни услуги не прилагат тарифи за регулирани съобщителни услуги в рамките на ЕС, завършващи в друга държава членка, които са по-високи от тарифите, приложими за услугите, завършващи в същата държава членка, освен ако доставчикът докаже съществуването на преки разходи, които са обективно обосновани.*
2. *До... [ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 6 МЕСЕЦА] ОЕРЕС предоставя насоки, установяващи критериите за определяне на обективно обосноващите преки разходи, посочени в параграф 1.*
3. *До ... [ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА] и на всеки две години след това Комисията, след консултации с ОЕРЕС, публикува доклад относно прилагането на изискването, установено в параграф 1, включително оценка за развитието на тарифите за съобщителни услуги в рамките на Съюза.“;*

4) В член 10 параграф 5 се заличава.

Член 17

Отмяна

1. Директива 2014/61/ЕС се отменя.
2. Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложението.

Член 18

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.
2. Той се прилага от [6 месеца след влизането му в сила].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица на съответствието

Директива 2014/61/ЕС	Настоящият регламент
Член 1, параграф 1	Член 1, параграф 1
Член 1, параграф 2	—
Член 1, параграф 3	Член 1, параграф 3
Член 1, параграф 4	Член 1, параграф 2
Член 2	Член 2
Член 3, параграф 1	Член 3, параграф 7
Член 3, параграф 2	Член 3, параграф 1
—	Член 3, параграф 2
Член 3, параграф 3	Член 3, параграф 3
—	Член 3, параграф 4
—	Член 3, параграф 5
—	Член 3, параграф 6
Член 3, параграф 4	Член 11, параграф 1, буква а
Член 3, параграф 5	Член 11, параграф 2 Член 11, параграф 3
Член 3, параграф 6	Член 3, параграф 8
—	Член 3, параграф 9
—	Член 11, параграф 4
Член 4, параграф 1	Член 4, параграф 1
Член 4, параграф 2	—
Член 4, параграф 3	Член 4, параграф 1 Член 4, параграф 2
Член 4, параграф 4	—
Член 4, параграф 5	Член 4, параграф 3
Член 4, параграф 6	Член 11, параграф 1, буква б) Член 11, параграф 2, буква б)
Член 4, параграф 7	Член 4, параграф 4
Член 4, параграф 8	Член 4, параграф 5
Член 5, параграф 1	Член 5, параграф 1
Член 5, параграф 2	Член 5, параграф 2
—	Член 5, параграф 3

Член 5, параграф 3	Член 11, параграф 1, буква в)
Член 5, параграф 4	Член 11, параграф 2, буква б) Член 11, параграф 3
Член 5, параграф 5	Член 5, параграф 4
—	Член 5, параграф 5
Член 6, параграф 1	Член 6, параграф 1
Член 6, параграф 2	—
Член 6, параграф 3	Член 6, параграф 1
Член 6, параграф 4	член 11, параграф 1, буква б), член 11, параграф 2, буква б)
Член 6, параграф 5	Член 6, параграф 2
—	Член 7, параграф 1
Член 7, параграф 1	Член 7, параграф 2
Член 7, параграф 2	Член 7, параграф 3
—	Член 7, параграф 4
Член 7, параграф 3	Член 7, параграф 5
-	Член 7, параграф 6 Член 7, параграф 7 Член 7, параграф 8 Член 7, параграф 9
Член 7, параграф 4	Член 7, параграф 11
Член 8, параграф 1	Член 8, параграф 1
Член 8, параграф 2	Член 8, параграф 2
Член 8, параграф 3	Член 8, параграф 5
Член 8, параграф 4	Член 8, параграф 7 Член 8, параграф 8
Член 9, параграф 1	Член 9, параграф 1
Член 9, параграф 2	Член 9, параграф 2
Член 9, параграф 3	Член 9, параграф 3 Член 11, параграф 1, буква г) Член 11, параграф 2
Член 9, параграф 4;	Член 9, параграф 3
Член 9, параграф 5	Член 9, параграф 4;
Член 9, параграф 6	Член 9, параграф 5
—	Член 9, параграф 6
Член 10, параграф 1	Член 12, параграф 1

Член 10, параграф 2	Член 12, параграф 2 и член 12, параграф 3
Член 10, параграф 3	Член 12, параграф 4
Член 10, параграф 4	Член 12, параграф 5
—	Член 12, параграф 6
—	Член 12, параграф 7
Член 10, параграф 5	Член 12, параграф 8
Член 10, параграф 6	Член 12, параграф 9
—	Член 13
Член 11	Член 14
Член 12	Член 15
-	Член 16
-	Член 17
Член 13	—
Член 14	Член 18
Член 15	Член 18